

Toimiupseeri

6-7-74

Puolustusvoimain komentajan tervehdys

Yhteiskunnan voimakas kehitys asettaa myös puolustusvoimien kantahenkilökunnalle yhä suurempia vaatimuksia. Toisaalta jokainen henkilöryhmä on oikeutettu odottamaan ponnistuksistaan riittävää taloudellista korvausta ja sosiaalisia etuja. Äskettäin toteutettua päälystöuudistusta voidaan tässä suhteessa pitää myönteisenä ratkaisuna. Sen tavoitteenahan on toimiupseerien ammatillisen ja taloudellisen aseman asteittainen parantaminen. On selvää, ettei uudistus tuo yhtäkkistä ja jokaista tyydyttävää parannusta tilanteeseen, mutta se on kuitenkin luonut entistä huomattavasti paremmat edellytykset toimiupseerien olojen pitkäjänteiselle kehittämiselle.

Toimiupseerien asema varusmiesten lähimpinä suoranaisina esimiehinä sekä monissa erikoisammattitaitoa ja pitkällistä kokemusta vaativissa tehtävissä on keskeinen ja tärkeä. Sen vuoksi puolustusvoimien etu on vastuuaulis ja tyytyväinen toimiupseeristö, joka ammattitaitoisena voi ja haluaa antaa täysipainoisen panoksensa maanpuolustuksemme hyväksi. Puolustusvoimien johto luonnollisesti ponnistelee toimiupseeristön aseman kohentamiseksi. Suoritettavien toimenpiteiden tulee kuitenkin olla sellaisia, että ne samalla edistävät koko puolustusvoimien tehtävien täyttämistä ja luovat entistä paremmat edellytykset eri henkilöryhmien keskinäiselle yhteishengelle ja rakentavalle yhteistyölle. Yhtenäinen ja sisäisesti luja päälystö on puolustusvoimien ja sen työn tehokkuuden ehdoton edellytys.

Viime kädessä kysymys on kuitenkin yksilöistä, meistä jokaisesta ja asenteestamme työhön. Sotilaina meiltä edellytetään esimerkillisyyttä, itsekuria ja suurta vastuutuntoa sekä vaativuutta ja huolenpitoa alaisistamme. Tässä suhteessa vaatimukset eivät ole muuttuneet ja niinpä tarvitaan jatkuvasti toimiupseerikunnan kannustavaa esimerkkiä nykypolven maanpuolustajille.

Toimiupseerit!

Jouduttu urallanne entistä vaativampiin ja vastuunalaisempiin tehtäviin. Menestyksen edellytyksenä on tehtävien tinkimätön täyttäminen vaikeissakin oloissa. Velvollisuudentuntoinen, rehti ja ammattinsa hallitseva sotilas saa osakseen arvostusta, joka koituu kaikkien puolustusvoimissa palvelevien ja koko maanpuolustuksen parhaaksi.

Helsingissä toukokuun 29. päivänä 1974

Kenraali LAURI SUTELA

Toimiupseeri

(SUOMEN ALIUPSEERI VUOSINA 1930—44, ASEMIES V. 1945, SAULI VV. 1946—54, ALIUPSEERI VV. 1955—74)

TOIMIUPSEERILIITON
ÄÄNENKANNATTAJA

TOIMITUS:

TÖÖLÖNTULLINKATU 8
00250 HELSINKI 25
PUH. 417 811

PÄATOIMITTAJA
VILHO JUNTILA
TOIMITUSSIIHTEERI
VEIKKO T. VALKONEN

SISÄLTÖ:

sivu

- 150 Puolustusvoimain komentajan tervehdys
- 151 Pääkirjoitus
- 152 Työaikasopimus
- 154 Soveltamisohjeita
- 155 Rvl:n työaikasopimukset
- 157 Velho veistelee
- 158 Toimiupseerikoulutus
- 162 Varuskuntasioittokunnat
- 163 Vanhat Parrat liitossa
- 164 Alueellinen puolustus
- 165 Ansiotasotutkimus käynnistyi
- 166 Vuokrien korotuksista
- 166 Virastodemokratiasuunniteluun
- 167 Kilpailukutsu
- 168 Kilpailukutsu

Jälkipuintia

Valmistuneiden virkaehtosopimusten jälkipuinti on parhaillaan käynnissä. Toimiupseerikunnan valitsevat luottamusmiehet ovat olleet saamassa ja antamassa selityksiä sopimuksen eri kohtiin. Perusteellisemmin tämä on tapahtunut painettujen sopimusten valmistuttua luottamusmieskursseilla.

Sopimusten selostajat ovat saaneet useimmiten osakseen voimakasta arvostelua ja kysymyksiä, miksi näin hullusti on käynyt. Näissä keskusteluissa on jälleen palattu siihen, miten voitaisiin entistä enemmän kuulla kentän ääntä jo sopimusten valmisteluvaiheessa. Arvostelun tuoksinassa on voitu unohtaa sekin käytössä ollut menettely, että jäsenyhdistyksillä on ollut aina esitystenteko-oikeus tai paremminkin -velvollisuus näissä asioissa. Tätä velvollisuutta on kuitenkin varsin niukasti käytetty.

Käytännössä on sopimusten valmistelu jäänyt vastuuseen valitun hallituksen tai sen valitseman työryhmän asiaksi. Jäsenistöltä on pyydetty lausuntoja ja selvityksiä. Näihin kuitenkin vastataan melko laimeasti. Viimeksi päivystyspalvelua koskevaan tiedusteluun vastattiin melkein yksimielisesti siten, ettei sitä voitaisi jakaa esim. 8 tunnin vuoroihin. Nyt sitä kuitenkin on jälleen vaadittu melko voimakkaasti. Enemmistön mukaan on kuitenkin menetelty oikein ja tämäkin asia saa odottaa. Meille on jälleen suotu kunnia palvella valtiota osaksi ilman yleensä muille kuuluvia korvauksia.

Myös muilta osin työaikasopimus antaa aihetta jälkipuintiin. Neuvottelijat olivat mm. yksimielisiä siitä, että kotipäivystykseen (rahakorvauksen varaan) määrätty saa laskea työajaksi erikseen ne tunnit, jotka hän kotoa käskettäessä muualla (virkapaikalla) päivystysaikanaan tekee. Nyt kuitenkin on kuulemma tullut asia siten, että samalla rahalla tehdään kaikki kotoa käsin muualla suoritettu työ. Tästä saattaa muodostua todellinen porsaanreikä, jolla yötyöt teetetään määräämällä henkilö vain muodollisesti "kotipäivystykseen". Samalla aikaisemmin annettu vaapaapäiväoikeus poistettiin.

Tästä syystä olisi pitänyt sopimukseen saada täsmällisempiä määrityksiä. Asia lienee muutettavissa enää vain työtuomioistuinmessä, jonka puoleen liiton lienee käännyttävä, koska sopimuksen epämääräistä tekstiä hyväksi käyttäen soveltamisohjeilla vesitetään selvästi neuvotteluryhmässä toisin sovitut asiat.

Paitsi virkaehtosopimus, antaa aiheen jälkipuintiin myös toukokuun puolivälissä julkaistu Iltasanomien artikkeli. Se oli laadittu kenttämiesten haastattelujen pohjalta, mutta vaikutti paljon "höystetyltä". Jäsenkuntaa edustavat haastateltavat oli pantu arvostelemaan liiton johtoa ja puhumaan "puppua" henkilökohdaisesta painostuksesta yms, mikä todistaa suurta järjestötyömme luonteen asiantuntemattomuutta. Toimittaja kyseli asioita myös toimistolta, mutta julkaisi näistä vain muuhun tekstiin sopivat.

Me saamme olla kiitollisia, että saamme yleensä julkisuutta, mutta tökeröllä tavalla esitettynä ja oman pesän likaamisella me emme voi edistää yhteisiä pyrkimyksiämme. Mikäli liiton kenttä yksimielisesti valitsee johtonsa ja johto tekee voitavansa, mikä ei tietenkään aina voi olla kaikkien mieliksi, sen julkinen syytely ei edistä asiaa. Keskinäiset riidat toimenpiteistä ja henkilövalinnoista suoritetaan virallisissa kokouksissa, eikä sensaatiolehtien sivuilla.

Tämä jälkipuinti on tietysti lähellä jälkiviisautta, mutta meidän lienee syytä joskus tarkata myös itseämme ja käytöstämme kriittisesti ulkopuolisena. Sen takia tämä "viisastelu" ennen Teidän kaikkien ansaitsemaa kesälomaa. Hyvää loma-aikaa kaikille lukijoille.

44. VUOSIKERTA

Virkaehtosopimukseen

Puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta sisältyneet muutokset

Valtiovarainministeriö ja toisaalta puolustuslaitoksen virkamiehiä ja v
vättyjä edustavien virkamiesyhdistysten keskusjärjestöt Akava ry, TVK:n
Virkamiesjärjestöt TVK-V ry ja Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteis-
järjestö VTY ry ovat 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun valtion virka-
ehtosopimuslain (664/70) 2 §:n nojalla tehneet puolustuslaitoksen virka-
miesten työajoista seuraavan virkaehtosopimuksen:

1 §

Puolustuslaitoksen virkamiesten työ-
ajasta on voimassa sen lisäksi mitä
puolustuslaitoksen työajasta annetus-
sa laissa (218/70) ja sen nojalla an-
netussa asetuksessa (301/70) on säädetty,
mitä tässä sopimuksessa sovitaan.

3 §

Säännöllinen työaika

1. Säännöllinen työaika on kolmen
viikon pituisena ajanjaksona keski-
määrin 120 tuntia (= työjakso). Säännöllinen työaika voi kuitenkin
olla jossakin työjaksossa pitempi, kui-
tenkin enintään 128 tuntia, mutta työ-
aika on tällöin tasoitettava tasoitus-
kauden (6 työviikkoa) aikana keski-
määrin 120 tunniksi työjaksoa koh-
den.

Todetaan, että säännöllistä työaika
koskevista sopimuksen määräyksistä
huolimatta virkamies on velvollinen
työskentelemään aina silloin, kun
asianomainen esimies katsoo sen eri-
tyisestä palvelussuhteesta tarpeelliseksi.

4 §

Ylityö ja siitä maksettava korvaus

1. Ylityötä on se työ, joka työjaksossa
ylittää 128 tuntia. Ylityökorvauksena
maksetaan tämän määrän ylittävältä
18 ensimmäiseltä työtunnilta 50 %:lla
ja seuraavilta eli 146 työtuntia ylittä-
viltä tunneilta 100 %:lla korotettu
tuntipalkka.

Ylityötä on lisäksi se työaika, joka
tasoituskauden aikana ylittää keski-
määrin 120 työtuntia työjaksoa kohti
eli 240 työtuntia 6 viikon tasoituska-
tena.

3. Ylityöstä suoritettavaa korvausta
varten virkamiehen tuntipalkka laske-
taan vuosipalkasta siten, että vuosipe-
ruspalkan tai vuosipalkkion sekä ikä-
lisien, kalliinpaikanlisien ja syrjäseu-
tulisten yhteismäärä jaetaan luvulla
2040 tai sanotun yhteismäärän yksi
kahdestoistaosa luvulla 170. Värvätyn

tuntipalkkaa laskettaessa otetaan huo-
mioon rahapalkan lisäksi luontoisetu-
jen raha-arvo. Korvaus lasketaan täy-
siltä tunneilta työjaksottain siten, että
puolta tuntia lyntyempi aika jätetään
huomioon ottamatta sekä puoli tuntia
ja sitä pitempi aika korotetaan lähim-
mäksi täydeksi tunniksi.

5 §

Erinäiset työaika- korvaukset

2. Muuna arklauantaina kuin pääsi-
äislauantaina kello 06.00—18.00 väli-
senä aikana tehdystä työstä suori-
taan korvausta 25 % asianomaisen
virkamiehen yksinkertaisesta tunti-
palkasta. Pääsiäislauantaina sekä ju-
hannus- ja jouluaattona tehdystä työs-
tä suoritetaan kello 00.00—18.00 väli-
seltä ajalta aattopäivänlisää 100 %
asianomaisen virkamiehen yksinker-
taisesta tuntipalkasta.

6 §

Leiri- ja sota- harjoitukset sekä niistä maksettavat korvaukset

2. Leiri- ja sotaharjoitukseen osallis-
tuvalle virkamiehelle maksetaan sota-
harjoituslisänä 30 mk vuorokaudelta
korvaukseksi palveluksen suorittami-
sesta erityisissä olosuhteissa ja tavan-
omaista pitemmästä työajasta. Sun-
nuntai- ja pyhäpäiviltä, itsenäisyys-
päivältä, ja vapunpäivältä maksetaan
sotaharjoituslisä kaksinkertaisena.

3. Siltä kalenterivuorokaudelta, jolta
maksetaan sotaharjoituslisää, ei mak-
seta päivärahaa, eikä kotipäivystys-
korvausta.

4. Sotaharjoituslisää ei makseta
kurssille tai opetustilaisuuteen ko-
mennetuille.

5. Sotaharjoituslisään oikeuttavalta
vuorokaudelta ei makseta sunnuntai-
eikä lauantai- ja yötyö-
lisää eikä aattopäivänlisää.

6. Leiri- ja sotaharjoituksissa lue-
taan säännölliseksi päivittäiseksi työ-
ajaksi 8 tuntia.

Sotaharjoituslisää maksetaan jokai-
selta kalenterivuorokaudelta, jonka
aikana leirillä tai sotaharjoituksessa
olo meno- ja paluumatkoinen on kes-
tänyt vähintään 8 tuntia.

7 §

Työaikojen laskenta

2. Vuorokauden kestävästä päivys-
tys- tai vartiopalveluksesta luetaan
työajaksi, riippumatta siitä, onko vir-
kamies vapautettu säännöllisistä vir-
katehtävistään tai ei, päivystysryhmit-
tään seuraavat ajat:

	työaika	yötyölisä	iltatyölisä	lauant.päiv.	sunnunt.päiv.
I ryhmässä	14 t	5 t	3 t	5 t	10 t
II ryhmässä	12 t	3 t	2 t	4 t	9 t

4. Valvojan tehtävien suorittamisesta
lasketaan työajaksi neljä tuntia, josta
iltatyölisää oikeuttavaa aikaa on yksi
tunti. Sunnuntaiyökorvaus makse-
taan sunnuntaiyötyöajan kah-
delta tunnilta perättäisistä pyhäpäi-
vistä ensimmäisenä kuitenkin kolmel-
ta tunnilta.

11 §

Erimielisyyksien selvittäminen

2. Neuvottelumenettelyssä tämän so-
pimuksen tulkinta- ja soveltamisriito-
jen ratkaisemiseksi noudatetaan sitä
menettelyä, josta on sovittu 12 päivä-
nä lokakuuta 1970 valtion virkaehto-
sopimusten neuvottelumenettelystä
tehdyssä pääsopimuksessa ja 11 päivä-
nä huhtikuuta 1974 tehdystä valtion
virkamiesten luottamusmiestoimintaa
koskevassa virkaehtosopimuksessa se-
kä pääesikunnan ja puolustuslaitoksen
piirissä toimivien virkamiesliittojen
välisissä luottamusmiestoimintaa kos-
kevissa sopimuksissa.

13 §

Työrauha

Tähän sopimukseen sidottu ei saa so-
pimuksen voimassaoloaikana ryhtyä
työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen
pätevyydestä, voimassaolosta tai oike-
asta sisällöstä taikka sopimukseen pe-
rustuvasta vaatimuksesta syntyneen
riidan ratkaisemiseksi, voimassa ole-
van sopimuksen muuttamiseksi tai
uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Lisäksi virkaehtosopimukseen sidot-
tu yhdistys on velvollinen huolehti-
maan, että sen alaiset yhdistykset ja
virkamiehet, joita sopimus koskee, ei-
vät riko edellisessä momentissa tar-

14 §

Pöytäkirjamerkinnot

Tämän sopimuksen täydennyksistä ja
selvennyksistä on laadittu pöytäkirja,
joka on tämän virkaehtosopimuksen
osa.

Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa huhtikuun
1 päivästä 1974 tammikuun 31 päivään
1976. Sopimuksen voimassaolo jatkuu
tämän jälkeen vuoden kerrallaan ellei
sitä jommalta kummalta puolen kir-
jallisesti irtisanota vähintään kolme
kuukautta ennen sopimusajan pääty-
mistä.

Pöytäkirja, joka laadittiin valtiovarainministeriön ja toisaalta valtion
virkamiehiä edustavien keskusjärjestöjen Akava ry:n, TVK Virkamies-
järjestöt TVK-V ry:n ja Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö
VTY ry:n välillä puolustuslaitoksen virkamiesten työajoista tehdyn vir-
kachtosopimuksen allekirjoittamistilaisuudessa Helsingissä 11 päivänä
huhtikuuta 1974.

Neuvotteluosapuolet ovat yksimielisiä
seuraavasta:

1 §

Puolustuslaitoksen virkamiesten työ-
ajoista tehty virkaehtosopimus ei kos-
ke purjehdukseen määrättyä aluksel-
la palvelevia virkamiehiä purjehdus-
kauden aikana. Tämän vuoksi suori-
taan entisten perusteiden mukaisesti
meripalvelupäivärahaa, jonka suuruus
on 100 % muusta päiväpalkasta.

Satamavahtiin määrätyle virkamie-
helle suoritetaan meripalvelupäivära-
ha vahtivuorokaudelta 50 %:lla koro-
tettuna mikäli alus on kiinnitettynä
tai ankuroituna satamassa taikka tu-
keutuneena merivoimien vakinaisissa
harjoituskohdissa kello 18.00—08.00
välisenä aikana vähintään 12 tuntia.

Satamiksi katsotaan kotisatamien li-
säksi syyskuun 28 päivänä 1973 käy-
tyjen keskusneuvottelujen pöytäkir-
jan sisältämät satamat ja harjoitustu-
kikohdat.

Korotettua päivärahaa ei suoriteta
aluksen ollessa satamavahdissa ank-
kuroituna satamien tai harjoitustuki-
kohtien ulkopuolella.

Mikäli purjehdukseen määrätyle
aluksella palvelevalle virkamiehelle
ei voida järjestää säännönmukaista
viikkovapaapäivää kalenterikuukau-
den kuluessa, suoritetaan hänelle saa-
matta jääneeltä vapaapäivältä meri-
palvelupäiväraha kaksinkertaisena.

2 §

Puolustusministeriön määräämillä
rannikkotyöstön koulutus-, vartio-
ja valmiuslinnakkeilla palveleville
virkamiehille suoritetaan palveluslin-
nakkeen piiristä tapahtuvista matkois-
ta ja toiminnasta vaikeissa olosu-
hteissa sekä sunnuntai-, lauantai-, aat-
topäivän-, iltai- ja yötyöstä korvaukse-
na linnakerahaa seuraavasti:

	1. 4. 1974 lukien	1. 4. 1975 lukien
päällystö (paitsi		
tu 5—6 lk)	14,50 mk	15,60 mk
tu 5—6 lk	13,90 mk	14,90 mk
värvät	12,50 mk	13,40 mk

Linnakerahaa ei suoriteta virkamie-
helle, joka on sairauden, loman tai
muun synn takia poissa palveluksesta,
eikä sille, joka on virkamatkalla,
josta suoritetaan päivärahaa.

3 §

Asunnosta käsin tapahtuvalla päivys-
tyksellä (valmius- ja tehtäväpäivys-
tyksellä) tarkoitetaan virkamiehelle
hän varsinaisen virka- tai työajan-
sa ulkopuolella käskettyä varallaoloa,
jolloin ko. henkilö on oltava puheli-
mella tavoitettavissa ja saavuttava työ-
paikalle käskettäessä tai tilanteen
vaatiessa viimeistään tunnin kuluessa.

Edellä mainitusta päivystyksestä
suoritetaan korvausta seuraavasti:

palkkausluokka mk/viikko

A 28 — B 1	105,—
A 22 — A 27	85,—
A 16 — A 21	63,—
A 8 — A 15	49,—

Mikäli asunnosta käsin tapahtuva
päivystys on järjestetty tapahtuvaksi
viikkoa lyhyemmissä jaksoissa niin
suoritetaan jokaiselta kotipäivystys-
vuorokaudelta 1/7 vastaavasta viikot-
taisesta korvauksesta.

Asunnosta käsin tapahtuvaa päivys-
tystä ei lueta työajaksi, eikä tältä ajal-
ta makseta sopimuksen 5 §:n 1 ja 2
kohdissa tarkoitettuja korvauksia eikä
lisä eikä myöskään yörahaa.

4 §

Puolustuslaitoksessa, puolustusminis-
teriön määräämissä kohteissa, makse-
taan virkapaikalla tapahtuvasta päi-
vystyksestä niille virkamiehille, jotka
kuuluvat palkkausluokkiin A 25—B 1
vuorokauden (24 tuntia) kestävästä
päivystyksestä korvauksena 30 mk
vuorokaudelta. Sunnuntai- ja pyhä-
päiviltä korvaus suoritetaan kaksin-
kertaisena.

Päivystysvuorokaudelta, jolta mak-
setaan tämän pykälän mukainen kor-
vaus, ei makseta ns. yörahaa.

Työaikoja koskevia määräyksiä

Säännöllinen työaika

Säännöllinen työaika on kolmen viikon ajanjaksossa (työjakso) keskimäärin 120 tuntia. Säännöllinen työaika voi kuitenkin olla jossakin työjaksoissa enintään 128 tuntia, mutta on työaika tällöin tasattava tasoituskauten (6 työviikkoa) aikana keskimäärin työjaksoa kohden 120 tunniksi.

Sen työjakson, jolle sattuu uuden vuodenpäivä, vapunpäivä tai itsenäisyyspäivä, säännöllinen työaika on 114 tuntia 17 minuuttia (120—5.43) ja enimmäistuntimäärä 122 tuntia 17 minuuttia (128—5.43) sekä vastaavan tasoituskauten säännöllinen työuntimäärä 234 tuntia 17 minuuttia (240—5.43).

Vuorokautinen työaika tulee yleensä rajoittaa, erityispalvelua lukuunottamatta, 12 tuntiin.

Säännöllistä työaikaa koskevista määräyksistä huolimatta on virkamies velvollinen työskentelemään aina silloin, kun asianomainen esimies katsoo sen erityisestä palvelussyystä tarpeelliseksi.

Soveltamisohjeita

— Päivä- ja viikkopalveluohjelmat ja työajat on suunniteltava etukäteen vastaamaan työjakson säännöllistä tuntimäärää, enintään kuitenkin 128 tuntia. Mikäli säännöllistä tuntimäärää poikkeuksellisesti joudutaan ylittämään ensimmäisessä työjaksoissa (sairaudet, komennukset ym.), on työaikoja pyrittävä lyhentämään (tasoitamaan) seuraavan työjakson aikana. Ylityön teettäminen on pyrittävä rajoittamaan koskemaan vain ennakolta arvaamattomia pakollisia tapauksia, joissa tehtäviä ei voida siirtää. Eri virkamiesten kesken tulee pyrkiä järjestämään työaikojen pituudet tasapuolisesti.

Lepoajat

Soveltamisohjeita

— Vuorokauden kestävän päivystystai vastaavan työjakson jälkeen voidaan virkamiehelle antaa, mikäli pakottavat syyt eivät sitä estä, tehtävän päättymistä seuraava loppupäivä vapaata. Määräys ei koske tapausta, jolloin aollia on välittömästi tehtävän päätyttyä viikkolepo.

— Milloin päivystystehtävä suoritetaan sellaisena päivänä, jolloin työpaikalla ei työskennellä (lauantai, sunnuntai, vast.) annetaan vuorokauden kestävästä vuorosta tehtävän päättymistä seuraava työpäivä vapaata. Valvojan tehtävästä annetaan viikon tai viikonlopun kestävästä vuorosta yksi työpäivä vapaata. Vapaita ei lueta työajaksi, mutta ovat laskentapäiviä.

— Edelläolevat määräykset koskevat myös niitä virkamiehiä, joihin ei sovelleta työaikasopimusta. Näille virkamiehille annetaan myös vastaava työpäivä vapaata esim. komennusmatkatilla tehdystä todellisesta työpäivästä sellaisena päivänä (lauantai, sunnuntai), jolloin hänen varsinaisessa työpaikassaan ei työskennellä.

Ilta- ja yötyö ja niistä maksettavat lisät

a) Ilta- ja yötyö hyvitetään maksamalla niistä iltatyölisää klo 18.00—21.00 väliseltä ajalta 15 %, yötyölisää klo 21.00—06.00 väliseltä ajalta 30 % asianomaisen virkamiehen yksinkertaisesta tuntipalkasta. Jos kuitenkin viimeistään klo 04.00 aloitettu työ jatkuu yli klo 06.00, pidetään tällaisena jatkoaikana suoritettua työtä yötyölisää laskettaessa yötyön veroisena ensimmäiseen vähintään kahden tunnin pituiseen yhdenjaksoiseen lepoaikaan asti, kuitenkin enintään klo 12.00 saakka.

Yötyön jatkoaikamääräys ei koske päivystyspalvelua.

b) Yörahaa 5 mk ei makseta työaikasopimuksen piiriin kuuluvalla virkamiehelle. Yörahaa saadaan kuitenkin maksaa kursseilla ja opetustilaisuuksissa päivystystehtäviin osallistuvalla virkamiehelle (oppilas).

Lauantaityö- ja korvaus

Muun arkilauantaina kuin pääsiäislauantaina klo 06.—18.00 välisenä aikana tehdystä työstä suoritetaan korvausta 25 % asianomaisen virkamiehen yksinkertaisesta tuntipalkasta.

Aattopäivän lisä

Pääsiäislauantaiana, juhannus- ja jouluaattona klo 00.00—18.00 välisenä aikana tehdystä työstä suoritetaan aattopäivän lisä 100 % asianomaisen virkamiehen yksinkertaisesta tuntipalkasta.

Linnakeraha

Rannikkotykistön koulutus-, vartio- ja valmiuslinnakeilla palveleville virkamiehille suoritetaan palveluslinnakeen piirissä tapahtuvista matkoista ja toiminnasta vaikeissa olosuhteissa sekä sunnuntai-, lauantai-, aattopäivän-, ilta- ja yötyöstä korvauksena linnakerahaa päivältä

	1. 4. 1974 lukien	1. 4. 1975 lukien
päällystölle (paitsi		
tu 5—6 lk)	14,50 mk	15,60 mk
tu 5—6 lk	13,90 mk	14,90 mk
värvätyt	12,50 mk	13,40 mk

Linnakerahaa ei suoriteta virkamiehelle, joka sairauden, loman tai muun syyn takia on poissa palveluksesta tai joka on virkamatkalla, josta suoritetaan päivärahaa taikka on harjoituksessa, josta suoritetaan sotaharjoituslisää.

Palveluslinnakeen piirissä tapahtuvalla matkalla tarkoitetaan säännönmukaiseen palvelukseen liittyvää matkustamista merellä ja linnakeel-ta mantereelle ja takaisin.

Linnakkeella palvelevalla tarkoitetaan virkamiestä, jonka virkapaikka on allaluetelluilla linnakkeilla, jotka ovat Katajaluoto, Isosaari, Mäkiluoto, Pirttisaari, Miessaari, Glosholm, Kuivasaari, Itä-Villinki, Kytö, Melkki, Rysäkari, Lehtinen, Gyltö, Kuuskajaskari, Örö, Utö, Berghamn, Jungfruskär, Högö, Russarö, Hästö-Busö, Jussarö, Kirkonmaa, Rankki, Haapasaari, Orrengrund, Sommarö ja Kantapää.

Korvaus ns koti-päivystyksestä

Asunnosta käsin suoritettavasta päivystyksestä, jolla tarkoitetaan virkamiehen varsinaisen virka- tai työajan ulkopuolella käskettyä varallaoloa, jolloin aoin on oltava puhelimella tavoitettavissa ja saavutettava käskettäessä työpaikalle tai tilanteen vaatimaan muuhun paikkaan viimeistään tunnin kuluessa, suoritetaan korvausta

palkkausluokka	mk/viikko
B 1 — A 28	105,—
A 27 — A 22	84,—
A 21 — A 16	63,—
A 15 — A 8	49,—

Viikkoa lyhyemmissä jaksoissa suoritetusta päivystyksestä suoritetaan 1/7 em viikkokorvauksesta kutakin kotivarallaolovuorokautta kohti. Päivystysaikaa ei lueta työajaksi eikä tältä ajalta makseta muita korvauksia tai lisiä eikä yörahaa.

Mikäli tässä tarkoitettu päivystäjä joutuu suorittamaan päivystykseen kuulumatonta työtä, luetaan näin tehty aika (säätelyn alaiselle) työajaksi sekä korvauksiin ja lisiin oikeuttavaksi.

Em määräys koskee myös hälytyskomennuskunnan päällikköä.

Korvaus ns johtavan virkamiehen päivystyksestä

Palkkausluokkiin A 25 — B 1 kuuluvien virkamiesten suorittamasta vuorokautisesta (24 t) päivystyksestä suoritetaan korvausta 30 mk/vrk. Korvaus on kaksinkertainen sunnuntai- ja pyhäpäiviltä, joilla tarkoitetaan päivystysvuorokautta, johon sisältyy yli puolet sunnuntaiyökorvaukseen oikeuttavaa aikaa. Yörahaa ei makseta.

Tässä tarkoitettuja päivystyskohteita ovat puolustusvoimien ja pääesikunnan päivystäjät sekä puolustusministeriön myöhemmin erikseen mää-

räämät päivystyskohteet.

Peräkkäisistä pyhäpäivistä ensimmäisenä tehty sunnuntaiyö on kaksi tuntia pitempi.

Aattopäivän lisäksi oikeuttaviksi tunneiksi luetaan aattopäivänä päätyvästä vuorosta päivystysryhmittäin 4 tai 3 tuntia ja aattopäivänä alkavasta vuorosta 7 tai 6 tuntia.

Lauantaityökorvaukseen oikeuttaviksi tunneiksi luetaan lauantaina alkavasta vuorosta 8 tai 7 tuntia ja lauantaina päätyvästä vuorosta 1 tunti.

Valvojan tehtävät

Valvojan tehtävien suorittamisesta lasketaan tehtävistä riippumatta työ-

ajaksi neljä tuntia, josta iltatyölisään oikeuttavaa aikaa on yksi tunti. Sunnuntaiyökorvaus maksetaan sunnuntaiyövuorosta kahdelta tunnilta, perättäisistä pyhäpäivistä ensimmäisenä kuitenkin kolmelta tunnilta. Aattopäivän lisä maksetaan aattopäivänä alkavasta vuorosta kahdelta ja aattopäivänä päätyvästä vuorosta yhdeltä tunnilta.

Lauantaityökorvaus maksetaan lauantaina alkavasta vuorosta kahdelta ja lauantaina päätyvästä vuorosta yhdeltä tunnilta. Sunnuntaiyövuorolla tarkoitetaan vuoroa, johon sisältyy yli puolet sunnuntaiyökorvaukseen oikeuttavaa aikaa.

Virkaehtosopimukseen rajavartiolaitoksen virkamiesten työajasta sisältyneet muutokset

Valtiovarainministeriö ja toisaalta rajavartiolaitoksen virkamiehiä ja rajavartijoita edustavien virkamiesyhdistysten keskusjärjestöt Akava ry, TVK:n virkamiesjärjestöt TVK-V ry ja Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTY ry ovat 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun valtion virkaehtosopimuslain (664/70) 2 §:n nojalla tehneet rajavartiolaitoksen virkamiesten työajoista seuraavan virkaehtosopimuksen:

3 §

Säännöllinen työaika

1. Säännöllinen työaika on kolmen viikon pituisena ajanjaksona keskimäärin 120 tuntia (= työjakso). Säännöllinen työaika voi kuitenkin olla jossakin työjaksoissa enintään 128 tuntia, mutta on säännöllinen työaika tällöin tasoitettava enintään 6 työvii-kon aikana (= tasoituskauti) keskimäärin 120 tunniksi työjaksoa kohden.

4 §

Ylityö ja siitä maksettava korvaus

3. Siinä tapauksessa, että kolmen viikon pituisen työjakson aikana on työtunteja tehty enemmän kuin 128, lasketaan ylityökorvaus tämän määrän ylittäviltä tunneilta välittömästi työjakson päätyttyä. Ylityökorvaus on 128 tunnin ylittävältä 18 ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja sen jälkeisiltä tunneilta 100 %:lla korotettu tuntipalkka.

4. Ylityöstä suoritettavaa korvausta varten virkamiehen tuntipalkka lasketaan vuosipalkasta siten, että vuosiperuspalkan tai vuosipalkkion sekä ikälisien, kalliipaikanlisien ja syrjäseutulisien yhteismäärä jaetaan luvulla 2040 tai sanotun yhteismäärän yksi kahdestoistaosa luvulla 170. Korvaus lasketaan täysiltä tunneilta työjaksoittain. Tasoitus täydeksi tunniksi tapahtuu työjaksoittain siten, että puolta tuntia lyhyempi aika jätetään huomioon ottamatta sekä puoli tuntia ja sitä pitempi aika korotetaan lähimmäksi täydeksi tunniksi.

5 §

Leiri- ja sotaharjoitukset sekä niistä maksettavat korvaukset

2. Leiri- ja sotaharjoitukseen osallistuvalla virkamiehelle maksetaan sotaharjoituslisänä 30 markkaa vuorokaudelta korvaukseksi palvelun suorittamisesta erityisissä olosuhteissa ja tavallista pitemmästä työajasta. Sunnuntai- ja pyhäpäiviltä, itsenäi-

syyspäivältä ja vapunpäivältä maksetaan sotaharjoituslisä kaksinkertaise-na.

7. Sotaharjoituslisään oikeuttavalta vuorokaudelta ei makseta toimirahaa, päivärahaa eikä kotipäivystyskorvausta.

8. Sotaharjoituslisää ei makseta kurssille tai opetustilaisuuteen komen-netulle.

7 §

Erinäiset työaika-korvaukset

3. Muuna arkilauantaina kuin pääsiäislauantaina kello 06.00—18.00 välisenä aikana tehdystä työstä suoritetaan korvausta 25 % asianomaisen virkamiehen yksinkertaisesta tuntipalkasta.

Pääsiäislauantaina sekä juhannus- ja jouluaattona tehdystä työstä suoritetaan kello 00.00—18.00 väliseltä ajalta aattopäivänlisää 100 % asianomaisen virkamiehen yksinkertaisesta tuntipalkasta.

Erimielisyyksien selvittäminen

1. Jos syntyy erimielisyyttä tämän sopimuksen pätevydestä voimassaolosta tai oikeasta sisällyksestä, on erimielisyys pyrittävä selvittämään neuvotteluilla.

2. Neuvottelumenettelyssä sopimuksen tulkinta- ja soveltamisriitojen ratkaisemiseksi noudatetaan sitä menetelyä, josta on sovittu 12 päivänä lokakuuta 1970 valtion virkaehtosopimusten neuvottelumenettelystä tehdyssä pääsopimuksessa ja 11 päivänä huhtikuuta 1974 tehdyssä valtion virkamiesten luottamusmiestoimintaa

koskevassa virkaehtosopimuksessa sekä Rajavartiostojen esikunnan ja rajavartiolaitoksen piirissä toimivien virkamiesliittojen välisissä luottamusmiestoimintaa koskevissa sopimuksissa.

12 §

Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa huhtikuun 1 päivästä 1974 tammikuun 31 päivään 1976. Sopimuksen voimassaolo jatkuu tämän jälkeen vuoden kerrallaan, jollei sitä jommalta kummalta puolen kirjallisesti irtisanota vähintään kolme kuukautta ennen sopimuksen päättymistä.

Pöytäkirja, joka laadittiin valtiovarainministeriön toisaalta ja toisaalta rajavartiolaitoksen virkamiehiä edustavien keskusjärjestöjen Akava ry:n, TVK:n virkamiesjärjestöt TVK-V ry:n ja Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTY ry:n välillä rajavartiolaitoksen virkamiesten allekirjoittamistilaisuudessa Helsingissä 11 päivänä huhtikuuta 1974.

Neuvotteluosapuolet ovat yksimielisiä seuraavasta:

2 §

Partioiden työajan laskenta

(Sop. 6 §:n 2 kohta)

1. Partioinnilla tarkoitetaan tässä pöytäkirjassa sitä työtä, jota vartioasemalla palveleva virkamies tekee sijoituspaikkansa (vartioaseman) ulkopuolella ja joka työ ei ole luonteeltaan sellaista työ- tms. palvelusta, missä työaika on päivittäin säännönmukaista ja valvottavissa ja joka työ ei ole sopimuksen 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettua etsintä- ja pelastuspalvelua eikä meripelastustoimintaa.

2. Partioinnista luetaan virkamiehelle työajaksi partion lähdön ja paluun välinen aika kokonaan silloin, kun tämä aika (partiointiaika) on 8 tuntia tai sitä vähemmän.

3. Kun 2 momentissa tarkoitettu partiointiaika on enemmän kuin 8 tuntia, luetaan virkamiehelle työajaksi 14 tuntia jokaiselta täydeltä partiointivuorokaudelta. Partiointivuorokaudella tarkoitetaan tällöin partion lähdön ja paluun välistä 24 tunnin pituista aikaa.

4. Yli 8 tuntia, mutta ei 24 tuntia kestävästä partiointiajasta määritetään virkamiehelle työajaksi luettavat työtunnit liitteenä olevasta taulukosta (liite I).

5. Vapaa-aikana tapahtuvaan partion lähtöön ja paluuseen liittyvistä tehtävistä luetaan työajaksi yhteensä 1 tunti silloin kun partiointiaika on vähintään 15 tuntia.

Laivapalveluksen työajan laskenta

(Sop. 6 §:n 2 kohta)

1. Ulkovartiovuorolla vartiolaivalla työajaksi luetaan merivahdin kestoajasta riippuen 8—12 tuntia kalenterivuorokaudelta. Vuorokauden työajaksi luetaan 8 tuntia, vaikka työn järjestelyistä johtuen merivahti kestäisi vähemminkin kuin 8 tuntia.

Silloin, kun ulkovartiovuorossa oleva laiva ei ole kulussa, merivahdissa olevalle luetaan työajaksi silta- ja konevahdille vahdissaoloaika, ja muille työhön käytetty aika, vähintään kuitenkin 8 tuntia vuorokaudessa.

Päivämiehen työaika määräytyy sopimuksen 6 §:n 1 kohdan mukaisesti.

2. Mikäli virkamies käsketään vaapaavahdinsa aikana työhön — luetaan tehtävän suorittamiseen kulunut aika työaikaan.

3. Tukikohdassa työaika lasketaan päiväystäjän osalta tämän pöytäkirjan 4 §:n mukaisesti ja säännönmukaisessa työssä olevan osalta sopimuksen 6 §:n 1 kohdan mukaisesti.

3 §

Päivystyspalvelun työajan laskenta

(Sop. 6 §:n 2 kohta)

1. Vuorokauden kestävästä päiväystyöstä vartiopalveluksesta luetaan työmiehes vapautettu säännöllisistä virkamiese vapautettu säännöllisistä virka-

tehtävistään tai ei, päiväystysryhmitäin seuraavat ajat:

	työaika	yötyölisä	iltatyölisä	lauant.päiv.	sunnunt.päiv.
I ryhmässä	16 t	5 t	3 t	5 t	10 t
II ryhmässä	14 t	3 t	2 t	4 t	9 t
	4 §				

Leiri- ja sota-harjoituksista laskettava työaika

(vastaavista)

(Sop. 5 § ja 6 § 2 kohta)

Leiri- ja sotaharjoituksissa sekä sopimuksessa niihin rinnastettavassa palveluksessa luetaan säännölliseksi päivittäiseksi työajaksi 8 tuntia.

5 §

Toimiraha

(Sop. 7 §:n 4 kohta)

1. Sopimuksen 7 §:n 4 kohdassa tarkoitettut lisät ja korvaukset hyvitetään toimirahalla seuraavasti:

Rajavartiostoissa 1. 4. 1974 lukien

	päällystö (paitsi)		
	tu 5-6 lk	tu 5-6 lk	r-vart.
	mk/vrk	mk/vrk	mk/vrk
I-luokan toimiraha	12,50	11,90	11,20
II-luokan toimiraha	10,90	10,20	9,50
1. 4. 1974 lukien			
I-luokan toimiraha	13,40	12,80	12,00
II-luokan toimiraha	11,70	10,90	10,20

I-luokan toimiraha suoritetaan rajavartioasemalla, jonka tehtäviin kuuluu jatkuva vartiointi ylikulkupaikoilla tms.

II-luokan toimiraha suoritetaan kaikilla muissa rajavartioasemilla.

Merivartiostoissa 1. 4. 1974 lukien

	päällystö (paitsi)	meri- tu 5-6 lk	vartij. mk/vrk
	mk/vrk	mk/vrk	mk/vrk
Purjehduskautena			
— vartio- laivalla	22,60	19,30	17,30
— merivartio- asemalla	17,50	16,90	15,50
Talvikautena			
— merivartio- asemalla	11,50	10,90	9,50
1. 4. 1975 lukien			
Purjehduskautena			
— vartio- laivalla	24,20	20,70	18,60
— merivartio- asemalla	18,80	18,10	16,60
Talvikautena			
— merivartio- asemalla	12,30	11,70	10,20

2. Toimirahaa ei suoriteta virkamiehelle, joka on sairauden loman tai muun synn takia poissa palveluksesta eikä sille, joka on virkamatkalla, josta suoritetaan päivärahaa.

3. Muutoin noudatetaan toimirahasta, mitä siitä on sovittu tai määrätty.

6 §

Valvojan tehtävästä laskettava työaika

1. Virka-ajan ulkopuolella valvojan tehtävien hoitamiseen käytetystä ajasta luetaan työajaksi 4 tuntia, josta iltatyölisää oikeuttavaa aikaa on yksi tunti. Sunnuntaityökorvaus maksetaan sunnuntaipäivän vuorosta kahdelta tunnilta, perättäisistä pyhäpäivistä ensimmäisenä kuitenkin kolmelta tunnilta. Virkaikana tehdystä työstä luetaan työajaksi todellinen työai-

ka. Silloin, kun valvojan työ on varusmiesten saapumiseen liittyen päiväystyksen luontoista, lasketaan työajaksi enintään kahden viikon aikana 12 tuntia vuorokaudelta.

2. Mikäli valvoja joutuu suorittamaan virka-ajan ulkopuolella valvojan tehtävistä erillistä palvelustehtävää, luetaan tähän käytetty työaika virkamiehelle työajaksi, kuten sopimuksen 6 §:n 1 kohdassa on määrätty.

7 §

Asunnosta tapahtuva päiväystys

Asunnosta käsin tapahtuvalla päiväystyksellä (valmiuspäiväystyksellä) tarkoitetaan virkamiehelle hänen varsinaisen virka- tai työaikansa ulkopuolella käskettyä varallaoloa, jolloin henkilön on oltava puhelimella tavat-

tavissa ja saavuttava työpaikalle käskettäessä tai tilanteen vaatiessa viimeistään tunnin kuluessa.

Em. päiväystyksestä suoritetaan korvausta seuraavasti:

palkkausluokka	mk/viikko
A 28 — B 1	105,—
A 22 — A 27	84,—
A 16 — A 21	63,—
A 8 — A 15	49,—

Mikäli asunnosta käsin tapahtuva päiväystys on järjestetty tapahtuvaksi viikkoa lyhyemmissä jaksoissa niin suoritetaan jokaiselta kotipäiväystysvuorokaudelta 1/7 vastaavasta viikotaisesta korvauksesta.

Asunnosta käsin tapahtuvaa päiväystystä ei lueta työajaksi, eikä tältä makset sopimuksen 7 §:n 1, 3 ja 4 kohdissa tarkoitettuja korvauksia, lisiä eikä yorahaa.

Velho veistelee:

Menneen kuun puolivälin tienoolla tuli ostettua pääkaupunkilainen iltapäivälehti, kun oli kuulemma kovaa tekstiä toimiupseereista. Ja katso, heti kissankorkuissa otsikossa sanottiin aliupseerien heiluttavan vihaissina kapinalippua. Turhuuden turuilla tuntui vaellelleen niin toimitaja kuin kapinoitsijakin. Lähteä nyt julkisuudessa arvostelemaan liiton johtoa siitä, kun vain kaksi ylikersanttia on hallituksessa. Kyllä kait syy on jossain muualla eli siinä suuressa nuorisjoukossa, joka ei niitä asiat kuntoon laittavia ylikersantteja ole sinne johtaan valinnut.

Saivatpa lipunheiluttajat jälleen siviilikansalle näytettyä, kuinka ammattitaidottomia ammatihdistysmiehiä tässä ollaan. Katsokaas, kyllä kunnon järjestömiehes uskaltaa panna nimensä jokaisen mielipiteensä alle. Vaan eivätpä uskaltaneet kapinoitsijanaperot. Muka painostusta pelätään. Mutta eipä tuollaisia miehiä kehtaa aikuinen ihminen edes painostaa, säiliä paremminkin.

Poikkeus kuitenkin vahvistaa säännöt ja Velho pysyy velhona.

* * *

Eihän sitä tietenkään saisi noin ankarasti toisia arvostella, mutta kun siihen iltapäivälehteen voi-

si muullakin tavalla sensaatiota järjestää. Otsikoesimerkkinä: TOIMIUPSEERIT TYYTY-MÄTTÖMIÄ MIEKKOIHINSA!

* * *

Meikäläinenkin oli niin suuren luottamuksen arvoinen, että valittiin oikein luottamusmiespäiville. Parin päivän aikana saatiin aika lailla selvitystä tuohon kevään kohuttuun vessiin. Usein tuli asioita käsiteltäessä esille, että työnantaja tulkitsee asian näin, toimiupseerit taas noin.

No minäpä heti keksimään sarjaan uusia vankansseja laitokseen lisuketta: nyt tulisi perustaa muutama tulkin toimi, tai jopa virka puolustusministeriöön. Tähän asti on taitanut ministeriö tulkita nuo asiat ampumatulkillla.

* * *

On kesä, tulee loma ja kotivarallaolo. Lukija varmaan ihmettelee, kuka nyt kotivarallaoloa lomalla harrastaa. Vaan kun ei rahat riitä jukolaut, niin pakkohan on lomakin kotona viettää. Joka tapauksessa vähissä vaatteissa saa taas muutaman tovin seikkailla ja siitä silmäruuasta nauttia. Suomi menee kesäksi kiinni ja ihmisille tulee hyvä tahto.

Kesää kansalle!

Näkökohtia toimiupseerikoulutuksen järjestelystä

Puolustusvoimien uuden esimiesjärjestelmän erääksi suurimmaksi parannukseksi on arvioitu — eikä varmasti suotta — toimiupseerien koulutuksen uudelleenjärjestely. Tämä järjestely merkitsee koulutuksen kohottamista opistotasoiseksi. Kuvaan tulee nyt uutena yleissivistävä koulutus, jossa annetaan niin paljon lukiotasosta opetusta, että oppilaalla on mahdollisuus tehokkaalla itseopiskelulla saavuttaa myös korkeakoulutasolla tarvittava pohja. Vähintään yhtä tärkeää on, että sotilaskoulutuksen, siis ammattikoulutuksen, määrä ja taso kohoavat koko toimiupseeriston osalta.

Toimiupseerin uuden koulutusjärjestelmän suuntaviivat on löytö lukkoon uutta esimiesjärjestelmää koskevassa perussuunnitelmassa. Ylimenokauden koulutuksen yksityiskohtaisempi suunnittelu ja järjestely jouduttiin toteuttamaan epätarkoituksenmukaisen lyhyessä ajassa. Huolimatta eräänlaisesta koulutuksen "varaslähdöstä" johti toimiupseerin 2.lk:n toimien suunniteltua aikaisempi perustaminen luutnanttikurssien myöhästymiseen, jopa eri linjojen osalta ikävään porrastamiseen. Varsinaisen uuden järjestelmän yksityiskohtaisempi suunnittelu on nyt työn alla. Runkosuunnitelmat joudutaan luonnollisesti ulottamaan kaikkiin kursseihin, jotta niiden niveltyminen saataisiin alun perin saumattomaksi. Yksityiskohtaiset opetussuunnitelmat laaditaan ensimmäiseksi PO:n I jaksoa varten. Niiden on oltava valmiit jo ensi syksynä, sillä uusi järjestelmä lähtee käyntiin tammi-kuussa 1975. Niille, jotka ovat valmiita heittäämään kysymyksen suunnittelun hitaudesta, haluaisin antaa pienen esimerkin. Jo I jakson erikoiskoulutusvaiheen opetus jakautuu 16 eri sotilasopetuslaitokseen ja noin 30 linjaan. Näiden kaikkien ohjelmat ja opetuksen taso on saatava alun perin saman suuntaiseksi. Jälkikäteen korjaaminen vie aina pitkän ajan eikä tuo hyvää tulosta.

Toimiupseeri- koulutuksen yleis- järjestelystä

Toimiupseerikoulutuksen liittyminen uuden esimiesjärjestelmän koko koulutusjärjestelmään on esitetty kuvassa 1.

Toimiupseerin peruskoulutus annetaan Päälystööpiston ensimmäisellä jaksolla. Se siis korvaa aikaisemman peruskurssin ja sillä suoritetaan alempi toimiupseerin tutkinto, joka antaa pätevyuden 6.lk:n ja 5.lk:n toimiin. Toisena koulutusvaiheena on Päälystööpiston toinen jakso, jolla suoritetaan 3.lk:n toimiin vaadittava ylempi toimiupseerin tutkinto. Ylimpänä koulutusvaiheessa on luutnanttikurssi, joka antaa 2.lk:n ja 1.lk:n toimiin vaadittavan jatkokoulutuksen. Ne toimiupseerit, jotka eivät käy toista jaksoa, tullaan komentamaan oman aselajinsa (vast) vääpelikurssille. Se antaa 4.lk:n toimiin vaadittavan jatkokoulutuksen. Vääpelikurssilla parhaiten menestyneet voidaan hyväksyä II jaksolle, jolle pääosa oppilaista valitaan suoraan pääsytutkinnon kautta. Vastaavasti toisella jaksolla hyvin menestyneet oikeutetaan pyrkimään lukiotasoisien pääsytutkinnon kautta Kadettikouluun.

Ammatillisen koulutuksen tehottomista merkitsee siis kaikille yh-

den lisäkurssin suoritus. Aikaisemmin pisimmälle koulutetut lopettivat mestarikurssiin, nyt luutnanttikurssiin ja toiset käyvät myös väpelikurssin aikaisemman pelkän peruskurssin lisäksi. Näiden ohella on syytä muistaa jatko- ja täydennyskoulutukseen kuuluvat lyhyemmät kurssit ja opetustilaisuudet. Niiden osalta on jo nyt todellisen tarpeen sanelemaa painetta enemmän kuin nykyiset koulutusmäärärahat sallivat. Tällaisista ”pullonkaulamomenteista” olisi päästävä irti. Nehän muodostavat vain murto-osan palkkausmenoista puhumattakaan taloudellista riskiä, joka syntyy esimerkiksi kalliin uuden kaluston käyttöön otossa ilman riittävää opetusta.

Uudessa koulutusjärjestelmässä tulee varmasti olemaan vielä paljonkin hiottavia yksityiskohtia. Eräiltä osin tarvitaan täydennyskoulutusta tai uudelleenkoulutusta, eräiltä osin nykyistä joustavampia järjestelyjä. Esimerkkinä mainitsin lääkintäalan, jolle jo oikeudenmukaisuussyistä täytyy löytä tie myös ylimpiin toimiin. Toisena esimerkkinä olkoon jalkaväen luutnanttikurssin käynyt, joka iän karttuessa muuttuu vähemmän kenttäkelpoiseksi. Selvä tarve on olemassa myös sotilaspiirien esikunnissa muissa kuin komento- tai huoltoalan tehtävissä palvelevien koulutusjärjestelyjen tehostami-

seen. Eräät tämän tapaiset kysymykset ovat jo tutkittavana ja lopultakin selviävät kunhan järjestelmä saadaan käyntiin.

Ylimenokauden koulutuksesta

Siirtyminen uuteen koulutusjärjestelmään tapahtuu asteittain. Vanha koulutusjärjestelmä jatkuu kullakin tasolla siihen asti kunnes uusi kurssimuoto käynnistyy. Tätä muutosprosessia voi tarkastella **kuvan 2** puitteissa. Tällöin on muistettava, että kyseessä on suunnitelma, joka muuttuu tosiasioiksi pala palalta sitä mukaa kun asiat käskytetään. Kuvioiden sisällä olevat luvut esittävät arvioituja oppilasvahvuuksia. Aselajikouluissa annettava koulutus ei näy tässä kuvassa, joten tietyissä koulutusvaiheissa esiintyvät Päälystööpiston vahvuuksissa vain jalkaväkikilinojen opilaat.

Aikaisemman järjestelmän mukainen Peruskurssi 33 on viimeinen, joten tämä koulutus loppuu kuluvan vuoden joulukuussa ja PO I jakso alkaa ensimmäisen kerän tammikuussa. Uuden järjestelmän mukaiset valmennuskurssit käynnistetään ensi syksynä, mutta ne on tarkoitettu asteittain supistuviksi ja ilmeisesti ne käyvät tarpeettomiksi vuoden 1978 jälkeen. Mestarikursseja toimeenpannaan vielä tänä ja ensi vuonna täysin aikaisemman järjestelmän mukaisesti. Sanottakoon tässä yhteydessä, että näiden kurssien oppilashavahvuudet ovat nyt lähes kaksinkertaiset verrattuna todelliseen tarpeeseen. Tällaisella menettelyllä, vaikka siihen liittyy omia haittatekijöitään, halutaan nimenomaan turvata nyt palveluksessa olevan toimiupseerikunnan edut. Vuosien 1976 ja 1977 kurssit muodostavat tietynlaisen ylimenoportaan tulevaan Päälystööpiston II jaksoon. Niiden oppilaat ovat vielä vanhan järjestelmän mukaan peruskoulutettuja, joten ohjelmat joudutaan eräiltä osin rakentamaan tältä pohjalta. Kurssit on kuitenkin koulutus järjestää kestoajaltaan ja yleisjärjestelyltään II jakson kaltaiseksi ehkä eräitä linjoja lukuunottamatta. Vuosi 1978 on tarkoitettu ensimmäisen varsinaisen II jakson aloittamisvuodeksi. Tosin tällöin on olemassa vaara, että osa oppilaista on vielä peruskurssin käy-

neitä, mikä saattaa vaatia eri ta-
soisten luokkien perustamista yleis-
sivistävissä aineissa.

Luutnanttikurssit jatkuvat tämän vuosikymmenen loppuun ylimenovaiheen kurseina. Vääpelikurssien aloittamisajankohta joudutaan vielä tutkimaan uudelleen, mutta joidenkin linjojen osalta se saattaa tulla kyseeseen jo vuonna 1977.

Ylimenokautena tai sitä ennen koulutetut eivät joudu huonompaan asemaan kuin tulevat toimilupseeri-ikäluokat. Asiaa koskevat säännökset osoittavat, että aikaisemmin suoritettu peruskurssi vastaa alempaa toimilupseerin tutkintoa sekä mestarikurssi tai siihen rinnastettu koulutus ylempää toimilupseerin tutkintoa. Lisäksi vääpelikurssia aletaan vaatia jatkokoulutuksena 4.lk:n toimiin vastaitten, kun näitä kursseja ryhdytään järjestämään.

Valmennuskurssit

Toimiuupseeriston taholta on kuullut kenties palkkapoliittisista syistä toivomuksia, että kansakoulupohjaisista pyrkijöistä luovutettiin. Tämähän on myös puolustusvoimien virallinen linja. Perusvaatimus on jo nyt keskikoulu ja muut tulevat kysymykseen poikkeussäänöksiin.

Tosiasia, joka nykyisen työvoimapulan vallitessa saattaa jatkua peruskoulun tuloon saakka, on kuitenkin, ettei keskikoulupohjaisia pyrkijöitä ole riittävästi. Tosiasia on myöskin, että kansakoulupohjalta saadaan vielä nykyisinkin erittäin käyttökelpoista ainesta. Jotta heille mahdollistettaisiin opiskelun aloittaminen opistotasolla, järjestetään lähivuosina neljän kuukauden mittainen valmennuskurssi, joka korvaa aikaisemman peruskurszin I jakson ja jolla annetaan yksinomaan yleissivistävää opetusta. Tämä tyydyttäneee myös työmarkkinaneuvottelijoita varsinkin, kun siviilialoilla on yleistynyt siirtymien koulutason kautta opistotasolle. Liian jyrkkä rajanveto nykyisessä henkilöstötilanteessa kostautuisi vuosikausiksi eteenpäin. Päälystöpöistön maksimikapasiteetti on 320 oppilasta. Jos kurssin vahvuus supistettaisiin yhtenä vuonna esimerkiksi 200:an, ei nykyisistä noin 400:sta avoimesta toimesta olisi toivoakaan päästä eroon pitkiin aikoihin.

Päällystöopis

I jakso

Uuden järjestelmän jakso jakautuu kuukauttiseen yhteiseen ja 5—6 kuukauden erikoiskoulutusvaiheen koulutusvaiheen kaivat koulutuksen Pääluukunottamatta Iljaajalinjaa ja lentajaa. Ne pidetään seksin alusta loppuomissa sotilasopetus teiskoulutusvaiheen kosta lohkaisee yletus todennäköisesti. Samalla jouduta määrät supistamain koina kolmeen kymppilaille jäisi aikmyös kotitehtäviin. mä totuus on, että vaiheen sotilasopetuvät tuntimäärät vaukkoo ei voida otella tavoin kuin järjekakson tai vääpeliku suhteellisen pian I Perussuunnitelman toiseen jaksoon on vuotta. Käytännössä ne keskimäärin 3—

Erikoiskoulutusva-
tapahtuu aselajiko-
Opetuksen painopi-
ammatillisessa koulu-
menomalla oman
Useimmilla linjoilla
den kuuden kuuka-
heeseen. Toisin sar-
pidettäisiin vaiheide-
sitä tarvitsisi väl-
opiskeluajasta. Lisäl-
ka- ja laskinlinjalla
ilmavaimien linjoil-
tusuviheen pituus
7—8 kuukautta.

Päällystöopis

II jakso

Oppilaat toiselle ja pääsyttutkinnon kausas kolmannes t koulutetaan tällä ja jakautuu ensimmäi teiskoulutusvaiheese koulutusvaiheeseen. pituutta joudutaan

Näkökohtia toimiupseerikoulutuksen järjestelystä

Puolustusvoimien uuden esimiesjärjestelmän erääksi suurimmaksi parannukseksi on arvioitu — eikä varmasti suotta — toimiupseerien koulutuksen uudelleenjärjestely. Tämä järjestely merkitsee koulutuksen kohottamista opistotasoiseksi. Kuvaan tulee nyt uutena yleissivistävä koulutus, jossa annetaan niin paljon lukio-tasoista opetusta, että oppilaalla on mahdollisuus tehokkaalla itseopiskelulla saavuttaa myös korkeakoulutasolla tarvittava pohja. Vähintään yhtä tärkeää on, että sotilaskoulutuksen, siis ammattikoulutuksen, määrä ja taso kohoavat koko toimiupseeriston osalta.

Toimiupseerien uuden koulutusjärjestelmän suuntaviivat on lyöty lukkoon uutta esimiesjärjestelmää koskevassa perussuunnitelmassa. Ylimenokauden koulutuksen yksityiskohtaisempi suunnittelu ja järjestely jouduttiin toteuttamaan epätarkoituksenmukaisen lyhyessä ajassa. Huolimatta eräänlaisesta koulutuksen ”varaslähdöstä” johti toimiupseerin 2.lk:n toimien suunniteltua aikaisempi perustaminen luutnanttikurssien myöhästymiseen, jopa eri linjojen osalta ikävään porrastumiseen. Varsinaisen uuden järjestelmän yksityiskohtaisempi suunnittelu on nyt työn alla. Runkosuunnitelmat joudutaan luonnollisesti ulottamaan kaikkiin kursseihin, jotta niiden niveltyminen saataisiin alun perin saumattomaksi. Yksityiskohtaiset opetussuunnitelmat laaditaan ensimmäiseksi PO:n I jaksoa varten. Niiden on oltava valmiit jo ensi syksynä, sillä uusi järjestelmä lähtee käyntiin tammi-kuussa 1975. Niille, jotka ovat valmiita heittämään kysymyksen suunnittelun hitaudesta, haluaisin antaa pienen esimerkin. Jo I jakson erikoiskoulutusvaiheen opetus jakautuu 16 eri sotilasopetuslaitokseen ja noin 30 linjaan. Näiden kaikkien ohjelmat ja opetuksen taso on saatava alun perin saman suuntaiseksi. Jälkikäteen korjaaminen vie aina pitkän ajan eikä tuo hyvää tulosta.

Toimiupseerikoulutuksen yleisjärjestelystä

Toimiupseerikoulutuksen liittymisen uuden esimiesjärjestelmän koko koulutusjärjestelmään on esitetty kuvassa 1.

Toimiupseerin peruskoulutus annetaan Päälystööpiston ensimmäisellä jaksolla. Se siis korvaa aikaisemman peruskurssin ja sillä suoritetaan alempi toimiupseerin tutkinto, joka antaa pätevyuden 6.lk:n ja 5.lk:n toimiin. Toisena koulutusvaiheena on Päälystööpiston toinen jakso, jolla suoritetaan 3.lk:n toimiin vaadittava ylempi toimiupseerin tutkinto. Ylimpänä koulutusvaiheessa on luutnanttikurssi, joka antaa 2.lk:n ja 1.lk:n toimiin vaadittavan jatkokoulutuksen. Ne toimiupseerit, jotka eivät käy toista jaksoa, tullaan komentamaan oman aselajinsa (vast) vääpelikurssille. Se antaa 4.lk:n toimiin vaadittavan jatkokoulutuksen. Vääpelikurssilla parhaiten menestyneet voidaan hyväksyä II jaksolle, jolle pääosa oppilaista valitaan suoraan pääsyttutkinnon kautta. Vastaavasti toisella jaksolla hyvin menestyneet oikeutetaan pyrkimään lukio-tasoisien pääsyttutkinnon kautta Kadettikouluun.

Ammatillisen koulutuksen tehostumista merkitsee siis kaikille yh-

den lisäkurssin suoritus. Aikaisemmin pisimmälle koulutetut lopettivat mestarikurssiin, nyt luutnanttikurssiin ja toiset käyvät myös vääpelikurssin aikaisemman pelkän peruskurssin lisäksi. Näiden ohella on syytä muistaa jatko- ja täydennyskoulutukseen kuuluvat lyhyemmät kurssit ja opetustilaisuudet. Niiden osalta on jo nyt todellisen tarpeen sanelemaa painetta enemmän kuin nykyiset koulutusmäärärahat sallivat. Tällaisista ”pullonkaulamomenteista” olisi päästävä irti. Nehän muodostavat vain murto-osan palkkausmenoista puhumattakaan taloudellista riskiä, joka syntyy esimerkiksi kalliin uuden kaluston käyttöön otossa ilman riittävää opetusta.

Uudessa koulutusjärjestelmässä tulee varmasti olemaan vielä paljon hiottavia yksityiskohtia. Eräiltä osin tarvitaan täydennyskoulutusta tai uudelleenkoulutusta, eräiltä osin nykyistä joustavampia järjestelyjä. Esimerkkinä mainitsin lääkintäalan, jolle jo oikeudenmukaisuussyistä täytyy löytyä tie myös ylimpiin toimiin. Toisena esimerkkinä olkoon jalkaväen luutnanttikurssin käynyt, joka iän karttuessa muuttuu vähemmän kenttäkelpoiseksi. Selvä tarve on olemassa myös sotilaspiirien esikunnissa muissa kuin komento- tai huoltoalan tehtävissä palvelevien koulutusjärjestelyjen tehostami-

seen. Eräät tämän tapaiset kysymykset ovat jo tutkittavana ja lopultakin selviävät kunhan järjestelmä saadaan käyntiin.

Ylimenokauden koulutuksesta

Siirtyminen uuteen koulutusjärjestelmään tapahtuu asteittain. Vanha koulutusjärjestelmä jatkuu kullakin tasolla siihen asti kunnes uusi kurssimuoto käynnistyy. Tätä muutosprosessia voi tarkastella kuvan 2 puitteissa. Tällöin on muistettava, että kyseessä on suunnitelma, joka muuttuu tosiasioiksi pala palalta sitä mukaa kun asiat käskytetään. Kuvioiden sisällä olevat luvut esittävät arvioituja oppilasvahvuuksia. Aselajikouluissa annettava koulutus ei näy tässä kuvassa, joten tietyissä koulutusvaiheissa esiintyvät Päälystööpiston vahvuuksissa vain jalkaväkilinjojen oppilaat.

Aikaisemman järjestelmän mukainen Peruskurssi 33 on viimeinen, joten tämä koulutus loppuu kuluvan vuoden joulukuussa ja PO I jakso alkaa ensimmäisen kerran tammikuussa. Uuden järjestelmän mukaiset valmennuskurssit käynnistetään ensi syksynä, mutta ne on tarkoitettu asteittain supistuviksi ja ilmeisesti ne käyvät tarpeettomiksi vuoden 1978 jälkeen. Mestarikurssit toimeenpannaan vielä tänä ja ensi vuonna täysin aikaisemman järjestelmän mukaisesti. Sanottakoon tässä yhteydessä, että näiden kurssien oppilasvahvuudet ovat nyt lähes kaksinkertaiset verrattuna todelliseen tarpeeseen. Tällaisella menettelyllä, vaikka siihen liittyy omia haitteja, halutaan nimenomaan turvata nyt palveluksessa olevan toimiupseerikunnan edut. Vuosien 1976 ja 1977 kurssit muodostavat tietynlaisen ylimenoportaan tulevaan Päälystööpiston II jaksoon. Niiden oppilaat ovat vielä vanhan järjestelmän mukaan peruskoulutettuja, joten ohjelmat joudutaan eräiltä osin rakentamaan tältä pohjalta. Kurssit on kuitenkin tarkoitettu järjestää kestoajaltaan ja yleisjärjestelyltään II jakson kaltaisiksi ehkä eräitä linjoja lukuunottamatta. Vuosi 1978 on tarkoitettu ensimmäisen varsinaisen II jakson aloittamisvuodeksi. Tosin tällöin on olemassa vaara, että osa oppilaista on vielä peruskurssin käy-

neitä, mikä saattaa vaatia eri tasosten luokkien perustamista yleissivistävissä aineissa.

Luutnanttikurssit jatkuvat tämän vuosikymmenen loppuun ylimenovaiheen kursseina. Vääpelikurssien aloittamisajankohta joudutaan vielä tutkimaan uudelleen, mutta joidenkin linjojen osalta se saattaa tulla kyseeseen jo vuonna 1977.

Ylimenokautena tai sitä ennen koulutetut eivät joudu huonopaaseen asemaan kuin tulevat toimiupseeri-ikäluokat. Asiaa koskevat säännökset osoittavat, että aikaisemmin suoritettu peruskurssi vastaa alempaa toimiupseerin tutkintoa sekä mestarikurssi tai siihen rinnastettu koulutus ylempää toimiupseerin tutkintoa. Lisäksi vääpelikurssia aletaan vaatia jatkokoulutuksena 4.lk:n toimiin vastasta, kun näitä kursseja ryhdytään järjestämään.

Valmennuskurssit

Toimiupseeriston taholta on kuultu kenties palkkapoliittisista syistä toivomuksia, että kansakoulupohjaisista pyrkijöistä luovuttaisiin. Tämähän on myös puolustusvoimien virallinen linja. Perusvaatimus on jo nyt keskikoulu ja muut tulevat kysymykseen poikkeussäännöksiin.

Tosiasia, joka nykyisen työvoimapulan vallitessa saattaa jatkua peruskoulun tuloon saakka, on kuitenkin, ettei keskikoulupohjaisia pyrkijöitä ole riittävästi. Tosiasia on myöskin, että kansakoulupohjalta saadaan vielä nykyisinkin erittäin käyttökelpoista ainesta. Jotta heille mahdollistettaisiin opiskelun aloittaminen opistotasolla, järjestetään lähivuosina neljän kuukauden mittainen valmennuskurssi, joka korvaa aikaisemman peruskurssin I jakson ja jolla annetaan yksinomaan yleissivistävää opetusta. Tämä tyydyttäneen myös työmarkkinaneuvottelijoita varsinkin, kun siviilialoilla on yleistynyt siirtymisen koulutason kautta opistotasolle. Liian jyrkkä rajanveto nykyisessä henkilöstötilanteessa kostautuisi vuosikausiksi eteenpäin. Päälystööpiston maksimikapasiteetti on 320 oppilasta. Jos kurssin vahvuus supistettaisiin yhtenä vuonna esimerkiksi 200:an, ei nykyisistä noin 400:sta avoimesta toimesta olisi toivoakaan päästä eroon pitkään aikoihin.

Päälystööpiston

I jakso

Uuden järjestelmän mukainen I jakso jakautuu kuuden kuukauden mittaiseen yhteiskoulutusvaiheeseen ja 5—6 kuukauden mittaiseen erikoiskoulutusvaiheeseen. Yhteiskoulutusvaiheen kaikki linjat saavat koulutuksen Päälystööpistossa lukuunottamatta Ilmavoimien ohjaajalinjaa ja lentoteknillistä linjaa. Ne pidetään ainakin toistaiseksi alusta loppuun ilmavoimien omissa sotilasopetuslaitoksissa. Yhteiskoulutusvaiheen 25 opintoviikosta lohkaisee yleissivistävä opetus todennäköisesti noin 350 tuntia. Samalla joudutaan viikkotuntimäärät supistamaan normaalielämäkoina kolmeenkymmeneen, jotta oppilaille jäisi aikaa ja voimia myös kotitehtäviin. Näin ollen kylmä totuus on, että yhteiskoulutusvaiheen sotilasopetukseen käytettävät tuntimäärät vähenevät. Tätä aukkoa ei voida ottaa kiinni muulla tavoin kuin järjestämällä toisen jakson tai vääpelikurssin käyminen suhteellisen pian I jakson jälkeen. Perussuunnitelman mukainen väli toiseen jaksoon on vähintään kaksi vuotta. Käytännössä se muodostuu keskimäärin 3—4 vuodeksi.

Erikoiskoulutusvaiheen opetus tapahtuu aselajikouluissa (vast). Opetuksen painopiste on tällöin ammatillisessa koulutuksessa ja nimenomaan oman linjan aineissa. Useimmilla linjoilla päästään täyden kuuden kuukauden opetusvaiheeseen. Toisin sanoen vuosiloma pidettäisiin vaiheiden välillä eikä sitä tarvitsisi vähentää vuoden opiskeluajasta. Lisäksi ainakin tutka- ja laskinlinjalla sekä joillakin ilmavoimien linjoilla yhteiskoulutusvaiheen pituus tulee olemaan 7—8 kuukautta.

Päälystööpiston

II jakso

Oppilaat toiselle jaksolle valitaan pääsyttutkinnon kautta. Noin runsas kolmannes toimiupseereista koulutetaan tällä jaksolla. II jakso jakautuu ensimmäisen tavoin yhteiskoulutusvaiheeseen ja erikoiskoulutusvaiheeseen. Jälkimmäisen pituutta joudutaan useilla linjoilla

soveltunee II jakson yhteiskoulutusvaihe siihen parhaiten. Sen sijaan erikoiskoulutusvaihe korvautuu väapelikurssilla tosin hieman suppeammin tavoittein. Tällainen menettelyhän on ollut upseerikoulutuksessa käytössä jo vuosikymmeniä.

Edellä on yleissivistävien aineiden osuus tullut esille ehkä turhankin korostetusti. Tosiasiassa kuhunkin aineeseen käytettävissä olevat tuntimäärät ovat kovin vähäisiä. Ne ovat sekä ensimmäisellä että toisella jaksolla kielissä keskimäärin kolmen viikkotunnin luokkaa ja matematiikassa hieman enemmän. Tästä johtuu se, että Kadettikouluun pyrkivien osalta on pakko korostaa myös välivuosina tapahtuvan itseopiskelun välttämättömyyttä. Matemaattisten aineiden osalta tulevat eri linjojen ohjelmat pakostakin erilaisiksi nimenomaan siksi, että nämä aineet ovat joidenkin linjojen I jakson erikoiskoulutusvaiheessa kovin keskeisessä asemassa. Näillä linjoilla olisi turhaa aloittaa II jakso vähiten matematiikkaa lukeneiden tasolta. Tämän vuoksi II jakso tullaan jakamaan yhteiskoulutusvaiheen ajaksi yleiseen ja teknilliseen opintosuuntaan.

Joillakin toimialoilla puolustusvoimien on tarkoituksenmukaista turvautua siviilioppilaitoksissa annettavaan opetukseen. Tällaisia aloja ovat liikunnanohjaajat, lennonjohtajat sekä eräät merivoimien alat. Eräiltä osin nämä kysymykset ovat vielä avoimia. Tämänhetkisten näkymien valossa tullaan kyseisillä 2–3 vuotta kestävillä koulutusvaiheilla korvaamaan II jakson erikoiskoulutusvaihe ja luutnanttikurssi.

Eräitä hajahavaintoja

Ylimenokauden järjestelyihin liittyen rinnastettiin luutnanttikursseihin eräät ns. korvaavan koulutuksen muodot. Tämä menettely on edelleen voimassa ja lopulliset hyväksymisratkaisut tekee Puolustusministeriö. Jostain syystä on viime aikoina ilmaantunut pyrkimyksiä keksiä vastaavan tapaisia perusteluita, joilla mestarikurssi voitaisiin korvata esimerkiksi ”hyvällä” huoltoaliupseerikurssilla. Tällaiseen

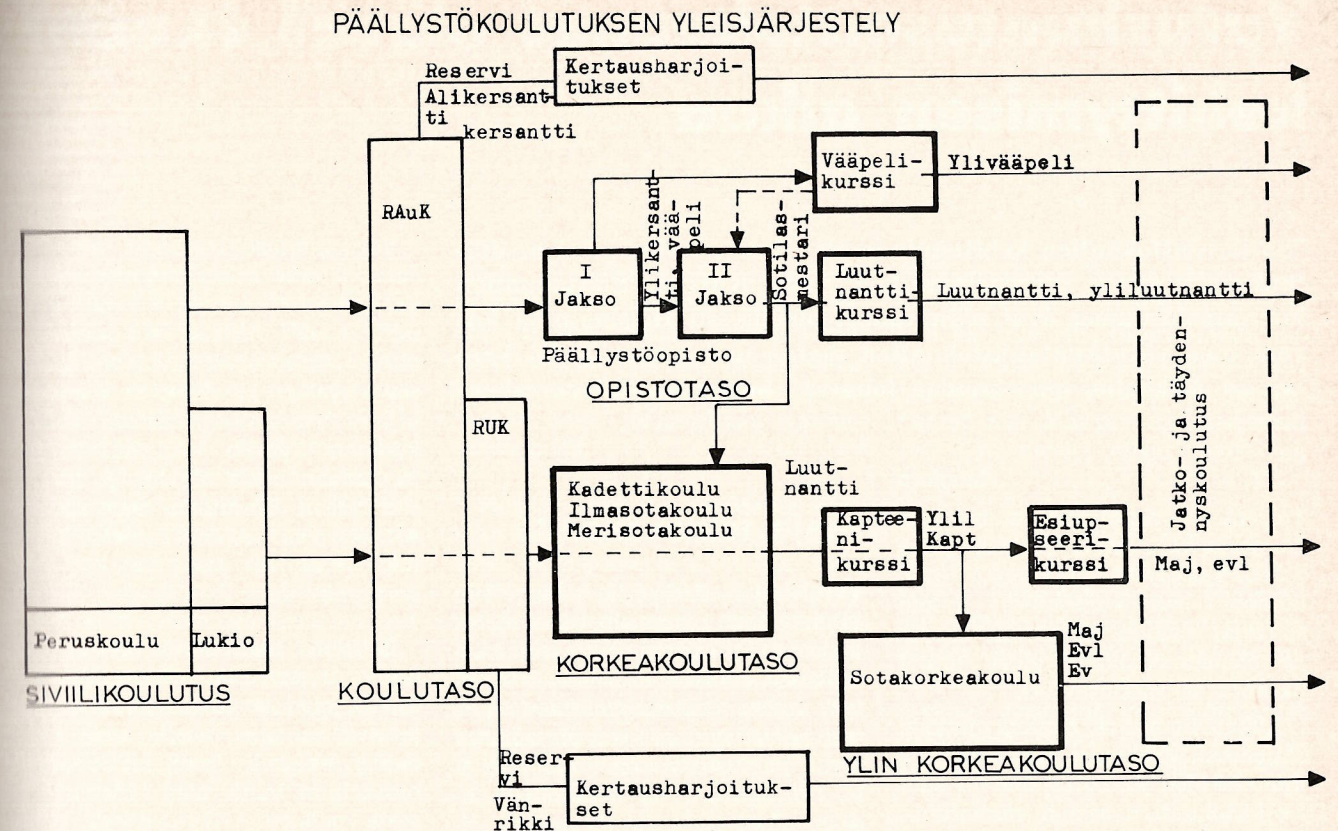
menettelyyn ei ole voimassa olevien säännösten mukaan mahdollisuutta eikä myöskään tarvetta. Jokainen kurssi on suunniteltu omaa tarkoitustaan varten eikä niiden rajoja ole syytä rikkoa.

Toimiupseeriliiton edustajat ovat esittäneet toivomuksen osallistumismahdollisuuksista toimiupseerikoulutuksen suunnitteluun. Tämä toivomus on jo otettu huomioon sekä ymmärrettävänä että tarkoituksenmukaisena. Asianomaiset toimiupseerit ovat kuitenkin työssä mukana kyseisten sotilasopetuslaitosten ja esikuntien virkamiehinä eikä järjestön edustajina.

Havainnot ja toivomukset eri kurssien ohjelmista ovat aina tervetulleita ja niitähän on pyritty useissa tapauksissa kokoamaan, jo kurssin loppuvaiheessa. Ehkä normaalimenettelynä olisikin nähtävä tietojen kokoaminen juuri tällä tavoin, koska muuten voi helposti syntyä käsitys, että asiassa toimitaan jollain tavoin sotilasopetuslaitosten selän takana. Asiallista ja rakentavaa kritiikkiä ei ole mitään syytä kaihtaa. Esimerkiksi luutnanttikurssien osalta on tällaiseen parempi tilaisuus nyt kuin ennen kurssien toimeenpanoa. Etukäteen koulutusta väheksyneille tekisi mieli todeta, että ainakin allekirjoittaneelle löytyi ohjelmista monta aihetta, jotka haluaisin päästä kuulemaan. Eiköhän meidän jokaisen tiedoissa ja taidoissa löydy omat aukkonsa.

Toimiupseerien uuden koulutusjärjestelmän kehittäminen sellaiseksi, että se vastaa odotuksia parhaalla mahdollisella tavalla, on sekä puolustusvoimille että toimiupseerikunnalle tärkeä asia. Tällä tavoin voidaan parhaiten oikaista mm ne vääristymät, joita on syntynyt toimiupseerien arvostukseen ja palkkaukseen. Samalla saadaan todelliset keinot jälkikasvun rekrytoimiseksi uralle. □

Kuva n:o 1

Kuva n:o 2

SUUNNITELMA PÄÄLLYSTÖOPISTON KOULUTUSJÄRJESTELYSTÄ												
Kurssi	1974	1975	1976	1977	1978	1979						
Perk 33/II jakso	(8) 281											
Perk 33/III jakso	(2) 73											
Valmennuskurssi	(5) 160	(5) 150	(4) 130	(3) 100	(2) 50							
Jvmestarikurssi	(1) 25	(1) 25	(3) 100	(1) 25	(3) 100	(1) 25						
PO I jakso		(9) 290	(3) 80	(9) 290	(3) 80	(9) 290	(3) 80					
PO II jakso							(4) 125				(4) 125	
Luutnanttikurssi	(1) 30	(1) 30		(1) 20	(1) 15	(1) 15					(1) 15	
Väapelikurssi				(1) 30	(1) 30	(1) 30					(1) 30	
PO:n vahvuudet noin	311	288	290	285	290	310	315	320	315	300	320	250
Opetusryhmät (joukkue 30-35)	(9)	(9)	(9)	(10)	(9)	(10)	(10)	(11)	(10)	(11)	(10)	(9)

Varuskuntasoitto-kunnat elävät vireän kehittymisen aikaa

"Sotilassoittokuntien kehittäminen on viime vuosina ollut myönteisessä", sanoo ylikapellimestari Arvo Kuikka. Soittokuntien toimintaolosuhteet ovat parantuneet oleellisesti Helsingin ja Rovaniemen varuskuntasoitto-kuntien saatua uudet tilat. Enää Vaasan ja Mikkelin soittokunnat toimivat huonokuntoisissa rakennuksissa.

Toisena merkittävänä uudistuksena ylikapellimestari Kuikka pitää yhtenäispäälystysjärjestelmän ulottamista soittokuntiinkin, jolloin soittajat saavat parempia toimia ja etenemismahdollisuudet uralla parantuvat ratkaisevasti.

Ylikapellimestari Kuikka jatkaa: "Musiikkipalvelusten tuottajana ja muusikkojen kouluttajana on sotilassoittokuntien asema vakiintunut ja saavuttanut kaikkien piirien arvostuksen. Soittokuntien ilmaisu-taitoa pyritään edelleen kehittämään kaikki musiikkilajit niin perinteisen sotilasmusiikin, modernin puhallinorkesterimusiikin kuin vaihtosoittamisen big band-musiikin kattavaksi."

Tämän hetken tärkeimpänä tavoitteena on soitto-oppilaiden ansiomahdollisuuksien parantaminen. Viiden vuoden oppiaikaa pelkillä päivärahoilla, siitä huolimatta että soitto-oppilaat saavat ilmaisen ammattikoulutuksen ja täyden ylöspidon, pitää ylikapellimestari Kuikka liian suurena vaatimuksena.

Soitto-oppilaista pulaa

Nykyisen puolustusvoimien soitto-kuntaorganisaation muodostaa 15 varuskuntasoitto-kuntaa ja Helsingin Varuskuntasoitto-kunnan yhteydessä toimiva Soittajakoulu. Soittokuntiin kuuluu yhteensä 18 kapellimestaria, 237 soittaja-toimiupseeria ja 200 soitto-oppilasta. Tällä hetkellä viimeksi mainittuja on tosin vain vajaa puolet tuosta määrästä, koska nuoret pojat eivät tunne pitkäästä oppiajasta ja heikosta palkkauksesta johtuen riittävää mielenkiintoa alaa kohtaan.

Laaja tehtäväkenttä

Varuskuntasoitto-kuntia käytetään juhlistamaan puolustusvoimissa järjestettäviä tilaisuuksia sekä kansallisissa edustustehtävissä. Puolustusvoimien suhdetoimintaan liittyen soittokunnat voivat esiintyä myös puolustusvoimien ulkopuolella. Soittaminen on mahdollista lisäksi yksityisten ja järjestöjen tilaisuuksissa, jolloin tilaaja maksaa soitosta vuosittain vahvistettavan taksan mukaisen palkkion.

Soittokuntien tehtäviin kuuluu soitto-oppilaiden koulutus soitto-kuntien omaa soittajatyönsä varten ja soittokuntien henkilökunnan on määrä osallistua varusmiesten laulunopetukseen. Sotilassoittajat toimivat avustajina sinfoniaorkestereissa ja musiikkilaitoksissa puhallinsoiton opettajina. Soittokuntien merkitys maan orkesterien puhallin- ja lyömäsoitinmuusikkojen kasvattajana on ollut merkittävä.

Uusi soittokunta ehdolla Keski-Suomeen

Viime vuonna mietintönsä valtioneuvostolle jättänyt Orkesterikomitea ehdottaa laajakantoisia muutoksia varuskuntasoitto-kuntien toimintaan. Ulospäin näkyvimpänä ehdotuksena on Lahden Varuskuntasoitto-kunnan siirtäminen Luonetajärvelle, Jyväskylän lähelle. Siitä muodostettaisiin ilmavoimien ase-pukua kantava soittokunta. Siirtoa perustellaan sillä, ettei Sisä-Suomen Sotilasläänin alueella ole tällä hetkellä lainkaan sotilassoittokuntaa.

Varuskuntasoitto-kunnat muodostuvat 14:sta soittaja-toimiupseerista. Orkesterikomitea katsoo, ettei määrä ole riittävä soittokuntien ohjelmistolle asetettavia vaatimuksia ajatellen ja ehdottaa 4:n soittajan lisäämistä jokaiseen soittokuntaan. Tällöin jouduttaisiin perustamaan uusia virkoja ja lisäksi ehdotetaan Haminan Varuskuntasoitto-kunnan lakkauttamista ja tämän virkojen jakamista muihin soittokuntiin.

Erittäin merkittävä komiteaehdotus on se, että soitto-oppilaiden asema olisi ansioihin nähden saatettava samalle tasolle kuin muidenkin opiskelijoiden, jotka saavat opiskeluun kuuluvasta työsuorituksesta palkkaa. Käytännössä tämä merkitsisi soitto-oppilaitten saattamista oppisopimuslain vaikutuspiiriin.

Komitea katsoo myös, että sotilassoittokuntien toiminta on kokonaan valtion rahoittamana nähtävä osana maan yleistä musiikkipolitiikkaa. Puolustusministeriön alaisena sotilasmusiikilla on varsin vähän yhtymäkohtia opetusministeriön, läänin taidelautakuntien ja kuntien harjoittamaan musiikkipolitiikkaan. Komitea katsoo, että yhteyksien parantaminen siviilimusiikkiin olisi tarkoituksenmukaista. Tällöin tulevat kysymykseen ensisijassa sotilassoittokuntien ja muiden orkesterien yhteistoiminnan kiinteäyttäminen, varuskuntasoitto-kuntien antamien koulukonserttien lisääminen ja sotilassoittajien käyttäminen entistä enemmän puhallinmusiikin harrastustoiminnan ohjaajina sekä musiikkiopistojen opettajina.

Lopuksi on korostettava, että Lahden Varuskuntasoitto-kunnan siirto, Haminan soittokunnan lakkauttaminen, soittajavahvuuden ja yhteistoiminnan lisääminen ovat vain Orkesterikomitean ehdotuksia. Uudistusten toteuttamispäätöksiä ei ole tehty.

Vanhat Parrat liitossa

Liiton entisten hallitusten jäsenet ovat muodostaneet aikoinen epävirallisen yhdistyksen Vanhat Parrat. Vaatimuksena jäseneksi pääsemiselle on, että on joskus toiminut liiton hallituksen jäsenenä. Yhdistys kokoontuu muutaman kerran vuodessa istumaan iltaa ja muistelemaan menneitä, joskus retkeilläkin. Olosuhteiden pakosta Partojen toiminta on enimmäksi osaksi keskittynyt Helsingin seudulle. Matkustaminen hiuksien harmaantuessa ei ole aina herkkua.

Viimeksi Vanhat Parrat olivat liiton vieraina 16. 5. Noin parikymmenpäinen pirteä joukko oli kiinnostunut uudesta esimiesjärjestel-

mästä ja tämän kevään palkkaratkaisusta. Varapuheenjohtaja T. Pakarisen toivotettua vieraat tervetulleiksi hän yhdessä E. Paljakan kanssa selvitteli toimiupseerijärjestelmää sekä järjestelmän valmisteluaiheita.

Parrat kokivat esimiesjärjestelmän muutoksen varsin merkittävänä ja myönteisenä. Rahaa vaan olisi saanut nykyisille toimiupseereille vielä enemmän tulla. Muisteltiinpa siinä, kuinka jo kymmeniä vuosia sitten pyrittiin esimiesjärjestelmää yhtenäistämään. Vastoin käymisiä polun varrella on kylä ollut riittämiin.

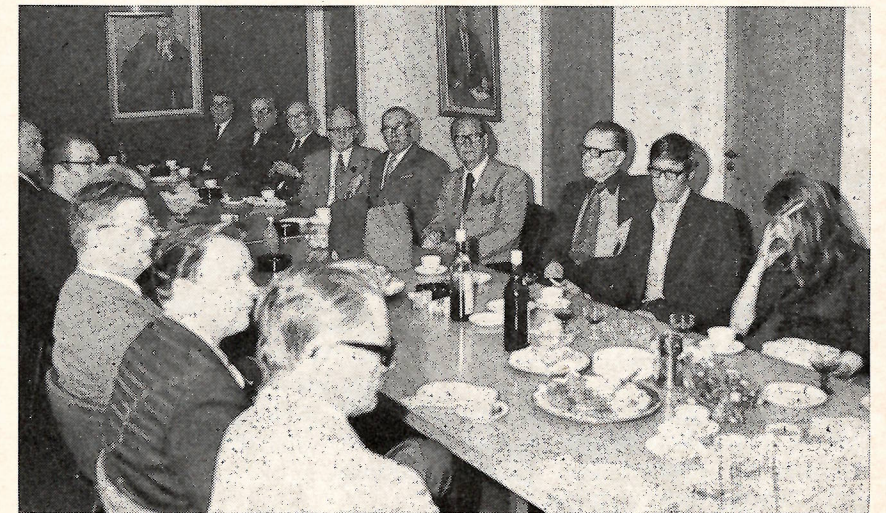
Tilaisuudessa läsnäolleiden joukko oli erittäin arvovaltainen. Olihan paikalla viisi liiton entistä puheenjohtajaa sekä sen lisäksi suuri joukko entisiä varapuheenjohtajia. Parrat siis tiesivät, mistä puhuivat. Kysymykset olivat myös sen mukaisia.

Joutuin ilta kului tarjoilun ja keskustelun kera. Rahastonhoitaja keräili jäsenmaksuja ja yhdistyksen puheenjohtaja kertoi tulevaisuuden suunnitelmista. Tutustuminen liiton nykyiseen toimistoon oli usealle ensimmäinen. Muutamat ovat näet olleet evp:ssä pitkälti kolmattakymmentä vuotta. — VTV

1. varapuheenjohtaja T. Pakarinen toivotti innokkaan ja virkeän partajoukon tervetulleeksi liiton toimistoon. Itse tilaisuus pidettiin Virkamiesliiton kokoushuoneessa veljellisessä hengessä.

Tarjoilun lomassa kuultiin esitykset esimiesjärjestelmän muutoksesta sekä viimeisestä virkaehtosopimuksesta. Alustukset virittivät vilkkaan keskustelun, jossa myös sivuttiin eläkekysymyksiä. Isäntinä tilaisuudessa olivat liiton hallituksen sekä toimiston edustajat.

Sotilaallisen maanpuolustuksen doktriini alueellinen puolustus

Eräänä, ehkä vähän ulospäin näkyneenä ja julkistettuna toimintana puolustusvoimissa on ollut puolustusjärjestelmäämme ja taktiikkaamme kohdistunut kehittämis-työ. Kehittämistyön päämääränä on ollut saada aikaan mahdollisimman tehokas suorituskyky puolustusvoimille käskettyjen tehtävien täyttämiseksi. Tätä suorituskykyä mitoittavat pyrkimykset ehkäistä alueemme loukkaukset ja maamme joutuminen sotaan.

Puolueettoman maan ja siis myös Suomen sotilaallisen suorituskyvyn tulee perustua ensisijaisesti omiin turvallisuusnäkökohtiin, ottaen kuitenkin huomioon solmimiemme kansainvälisten sopimusten edellyttämät sotilaalliset velvoitteet. Puolustusjärjestelmän suunnittelulle luo puitteet nykyaikaisen sodan ja taistelun kuva. Tämä kuva on kuitenkin sovitettava omiin oloihimme. Materiaalisista edellytyksistä ja sotilaalliseen toimintaan käytettävistä ihmisvaroistamme muodostuu suorituskykymme tärkein osa.

Kehittämistyön seurauksena puolustusvoimat siirtyivät viime vuosikymmenellä alueelliseen puolustukseen, joka muodostuu alueellisesta puolustusjärjestelmästä ja alueellisen taistelun nimellä kulkevasta taktiikasta. Niiden olennaisia perusteita ja periaatteita on tarpeellista tuntea, jotta keskustelu puolustusvoimista ja sen kehittämisestä voidaan pitää asiallisella pohjalla.

Vaatimukset puolustuskyvyille

Maamme säilyminen aseellisten selkkausten ulkopuolella ja puolueettomana suursodankin aikana edellyttää puolustusvoimilta kykyä:

1. Toteuttaa puolueettomalle maalile kuuluvat sotilaalliset velvoitteet eli mm.
 - valvoa tehokkaasti valtakunnan maa- ja merialuetta sekä ilmatilaa,
 - ehkäistä tai torjua alueloukkaukset ja
 - estää sotaa käyviltä maamme alueen hyväksikäyttöä toista osapuolta vastaan.
2. Puolustaa tarvittaessa valtakuntaa niin tehokkaasti, että hyökkäys maahamme tai maamme alueen kautta käy kannattamattomaksi.

Mikäli maamme rajojen ulkopuolella luotetaan haluamme ja kykyymme täyttää em. vaatimukset on meillä myös sotilaalliselta kannalta katsottuna mahdollisuudet säilyä puolueettomana suursodankin aikana.

Nykyaikaisen sodan ja taistelun kuva

Ensisijaisesti tekninen kehitys on johtanut muuttuneeseen sodan ja taistelun kuvaan.

Nykyaikaiselle sodalle on ominaista yllätyksellisyys, suuri ulottuvuus ja nopeus sekä totaalisuus. Vaikka ydinsodan mielettömyydestä johtuen sodat ilmeisesti käydään tavanomaisin asein, ei ydinaseiden käytön mahdollisuutta voida vielä kokonaan sulkea pois suurvaltojen välisessä sodassa.

Taistelun kuvaan eivät enää kuulu kiinteät rintamat ja suojainen kotialue, sillä taistelut ovat liikkuvia ja nopeita. Sen mahdollistavat pitkälle viety joukkojen mekanisointi, kehittynyt ilma- ja merikuljetuskyky sekä mahdollisuus nopeasti keskittää tarvittavat joukot ja voimakas tuli halutulle alueelle.

Alueellinen puolustusjärjestelmä

Maamme on jaettu seitsemään sotilasläänin, jotka verrattain itsenäisesti vastaavat alueensa puolustamisesta ja sen valmisteluista.

Sotilasläänien joukot on jaettu yleisjoukkoihin ja paikallisjoukkoihin.

Yleisjoukot on tarkoitettu liikkuviin sotatoimiin. Ne pyritään varustamaan nykyaikaisen hyökkääjän torjumisen ja tuhoamisen mahdollistavalla taisteluvälineistöllä ja nopean liikkeen mahdollistavalla moottoriajoneuvokalustolla.

Paikallisjoukot on tarkoitettu lähinnä paikallisiin valvontaa, puolustus- ja suojaamistehtäviin sekä sissitoimintaan. Niitä ryhmitetään koko valtakunnan alueelle. Raskaan tulen ja liikkuvuuden osalta ne on varustettu yleisjoukkoja kevyemmin.

Paikallisjoukot, kuten rannikkotykistö, rajajoukot, valvontayksiköt, vartiokomppaniat ja sissitoimintaan tarkoitettut joukot, ovat aikaisemminkin kuuluneet organisaatioomme, mutta nyt niistä on sodan kuvan vaatimukset huomioon ottaen muodostettu koko valtakunnan alueen kattava paikallispuolustusjärjestelmä. Se muodostuu sotilasläänien johdossa olevista sotilaspiireistä, rannikkoalueilta ja rajavartiostoista sekä niiden käytössä olevista paikallisjoukoista.

Paikallispuolustusjärjestelmän tarkoituksena on mahdollistaa ylläpitävissään tilanteissa nopeiden vastatoimenpiteiden aloittaminen missä tahansa valtakunnan alueella. Tämä taas antaa mahdollisuuden käyttää yleisjoukkoja niiden tehtäviä ja varustusta vastaavalla tavalla.

Alueellinen taistelu

Me, niinkuin monet muutkin puolueettomat valtiot, olemme todenneet mahdolltomaksi kilpailla sotatekniikan alalla. Emme näin ollen voi käyttää samaa taktiikkaa kuin nykyaikainen hyökkääjä. Meidän on käytettävä menetelmiä, jotka estävät hyökkääjää käyttämästä teknistä ylivoimaansa tehokkaasti ja pakottavat sen taistelemaan sille epäedullisella tavalla. Siihen luovat perustaa omat erikoisolomme ja mahdollisuus jo rauhan aikana valmistella niihin perustuva alueemme puolustaminen. Hyökkääjä joutuu aina toimimaan vieraisissa oloissa, joihin sen joukkojen pääosaa ei ole koulutettu eikä välineistöä kehitetty.

Alueellinen taistelumme muodostuu yleisjoukkojen ja paikallisjoukkojen yhteisvaikutukseen perustuvasta taistelusta. Paikallisjoukkojen tehtävänä on tässä taistelussa erityisesti välitön taistelun aloittaminen hyökkääjän kuluttamiseksi ja hidastamiseksi, tärkeiden kohteiden suojaaminen, maa-, meri- ja ilmavalvonta, vastassitoiminta ja sissitoiminta.

Paikallisjoukot jäävät johtoportaineen jatkamaan taistelua alueelleen hyökkääjän mahdollisesta läpimenosta huolimatta. Paikallisjoukot on tarkoitettu perustaa nopeasti kaikissa tilanteissa. Niiden toiminnan teho perustuu paikallistuntemukseen, taistelutoiminnan huolelliseen valmisteluun ja edulliseen taistelutapaan sekä tehokkaaseen kertausharjoituskoulutukseen.

Yleisjoukkojen, jotka muodostuvat yleensä prikaateihin kuuluvista kivääri- ja jääkäripataljoonista sekä patteristoista, tehtävänä on paikallisjoukkojen tukemana aluksi hidastaa ja kuluttaa hyökkääjää sitkeällä ja aktiivisella viivytyksella. Syvällä alueella käytävin aktiivisin torjuntataisteluihin tukeutuen meille edullisiin maastoihin ne pysäyttävät vihollisen hyökkäyksen. Hyökkääjän joukkojen sitouduttua ja tilanteen muuttuessa meille edulliseksi yleisjoukot siirtyvät asteittain vastahyökkäykseen ja tuhoavat vastustajan.

Onnistumisen edellytykset

Alueellisen puolustuksen onnistumisen edellytyksenä ovat

— yleinen asevelvollisuus,

— tehokas varusmies- ja kertausharjoituskoulutus, joiden on luotava kyky pientenkin joukkojen itsenäiseen ja aktiiviseen taisteluun sekä tilanteen ja olojemme tarjoaminen mahdollisuuksien taitavaan hyväksikäyttöön,

— maa-, meri- ja ilmavoimien materiaallisen valmiuden kehittäminen tehtävien edellyttämälle tasolle, ensisijaisena pyrkimyksenä vähäisin joukoin suoritettua yllättävän hyökkäyksen torjuntakyky,

— nopea ja toimintavarma liikkeen kannallepanojärjestelmä,

— rauhan ajan joukkojen ja paikallisjoukkojen valmius nopeaan toimintaan,

— tinkimätön tahto tarvittaessa puolustaa maatamme.

Alueellisen puolustuksen luonne

Alueellinen puolustus on kuten nimikin sanoo, pienen maan sotilaallisen maanpuolustuksen puhtaasti puolustuksellinen periaate. Se ei ole kohdistettu ketään vastaan, vaan on tarkoitettu yksinomaan Suomen puolesta. Sodan mielettömyyden huomioon ottaen sen ensisijaisena pyrkimyksenä on sodan ennaltaehkäiseminen. Pysyminen sodan ulkopuolella suursodan aikana edellyttää kuitenkin, että kykenemme täyttämään puolueettomalle maalle kuuluvat ja sopimusten edellyttämät sotilaalliset velvoitteet. Tarvittaessa olemme velvolliset puolustamaan maatamme niin tehokkaasti, että hyökkäys maahamme tai maamme alueen kautta käy kannattamattomaksi.

Viime aikojen kehitys on johtanut siihen, että monet maat ovat päätyneet samantapaiseen puolustusjärjestelmään. Me olemme pyrkineet luomaan järjestelmämme omalle kotoiselle pohjalle. Monet seikat ovat osoittaneet sen toteuttamiskelpoiseksi oloissamme.

ANSIOTASOTUTKIMUS KÄYNNISTYI

Puolustusministeri on 3. 5. 74 asettanut toimikunnan puolustushallinnon palveluksessa olevan palkatun henkilöstön tehtävien sekä niistä johdettavien vaatimusten ja niiden perusteella määritettävien palkkausperusteiden selvittämiseksi ja tarkistamiseksi. Kiireellisimpänä tehtävänä tulee toimikunnan selvittää sotilashenkilöstön taloudellisen aseman parantamismahdollisuudet siten kuin eduskunta uuteen esimiesjärjestelmään siirtymistä merkinneet lait hyväksyessään on edellyttänyt. Toimikunta esittää työnsä tulokset sotilashenkilöstön ansiotasotutkimuksen osalta vuoden 1974 loppuun mennessä.

Toimikunnan puheenjohtajana on os.pääll. K. Vartiainen PIM, varapuheenjohtajana os.pääll. T. Tuominen PE sekä jäsenenä nuorempi hall.siht. K. Nuutinmäki PIM, tstopääll. E. Laatikainen PE, tstopääll. L. Manner PE, tstopääll. E. Rajala PE, tstopääll. E. Vetteranta PITKK, tstopääll. P. Virmalainen Valtion Työmarkkinailaitos,

varapuheenjohtaja T. Pakarinen ToUL, pääsihteeri P. Jokisalo UL ja puheenjohtaja L. Riuttamäki PvVL.

Neuvottelukunnan alaisuudessa toimii projektiryhmä, jossa toimilupseerijäsenenä on sotilasmestari T. Linna PE:sta. Projektiryhmän alaisuudessa on vielä kolme työryhmää, joista yksi selvittää kysymystä toimiupseeriston osalta, yksi upseeriston osalta sekä yksi siviilitoimenhaltijain osalta. Toimiupseeriston asioita selvittävissä työryhmissä on sihteerinä sotilasmestari T. Linna sekä jäsenenä mm. varapuheenjohtaja E. Paljakka ToUL.

Toimikunta on toukokuun loppuun mennessä kokoontunut keran. Toivon mukaan kuitenkin kiireisin ja tärkein eli sotilashenkilöstön ansiotasotutkimus ehditään tämän vuoden aikana suorittaa. Toivottavasti tutkimus myös selvittää, miten pienillä palkoilla ihminen Suomessa vielä nykyaikana pystyy itsensä sekä pitkän jonon jälkeläisiään elättämään. □

Virkasuhdeasuntojen ja vastikkeiden korotuksista

Eräät yksityiset ja liitotkin ovat kääntyneet keskusliiton puoleen vaatien toimenpiteitä virkasuhdeasuntojen kohtuuttomien vuokrien korotusten estämiseksi.

Tämän johdosta ja VL:n edustajana Virkamiesasuntojen Vuokraneuvottelukunnassa mukana olleena allekirjoittanut esittää tapahtuneista ratkaisuksista seuraavaa:

1. Perusteet vanhan, säännösten estäneen pisteen hinnan kolmannen vaiheen korotukselle antoi se tosiseikka, ettei uusittu vuokrien sääntelylaki enää koske virkasuhdeasuntoja. Muussa tapauksessa olisi voitu korottaa vain lämmityskustannuksia ja VN:n suosituksen mukaisesti. Tämän johdosta vuokrapisteen hinnan korotus tuli nyt mukaan, mikä tekee kokonaiskorotuksen suuremmaksi kuin muualla yleisesti ns. suositus sallii. Jos kuitenkin hyväksytään se periaate, että virkamiessuhdeasuntojen vuokrat pidetään ns. käyvässä yleisessä tasossa (kokonaispalkkaus) oli tämä jäljellä oleva, jo vuonna 1965 päätetty, korotuksen osa hyväksyttävä toteutettavaksi.

2. Hätiköidyksi ei tehtyä päätöstä voi sanoa, koska sitä valmisteltiin VUNK:ssa tammikuusta '74 alkaen, jolloin uuden vuokralain sisältö oli tiedossa. Tässä on syytä todeta, että nyt annetun päätöksen mukainen suositus syntyi VUNK:ssa melko yksimielisesti ja tämä johtuu siitä, että asiassa koko ajan mukana olleet pitivät suositusta kompromissina.

Kompromissi se olikin, sillä valtiovalta lähti liikkeelle esityksellä, joka oli paljon huonompi virkamiehille. Esitys oli tehty tutkimusten tulosten mukaan ja lähti siitä, että kaikki korotukset toteutetaan 1. 4. 74. Korotusmääriä voitiin pienentää neuvottelujen kuudessa. Mm. lämmityskustannusten osuutta esityksessä alennettiin 82 pennistä 60 penniin/m², vesimaksujen korotustaulukko uusittiin kokonaan ja maksujen katoksi perhengeltä/kk tuli 7 mk tutkimuksen osoittaman noin 18 mk sijasta. Tämä nimenomaan saatiin aikaan VL:n edustajan vaatimuksesta.

3. Paitsi materiaalisia parannuksia, saatiin VUNK:ssa aikaan korotusten myöhennys, joka on merkittävä. Esitys lähti siitä, että kaikki korotukset toteutetaan 1.4.74. Päätöksenä ja suositukseksi tuli, että 1.6. korotetaan vain vajaa kolmannes pisteen korotuksesta ja lämpökustannusten 60 p/m². Lopuosa pisteen hinnan korotuksista toteutetaan 1.9.74 ja 1.4.75, runsas kolmannes kullakin kerralla. Korotukset levitettiin siten koko sopimuskaudelle kuten palkkasopimuksiin.

4. Suositusta tehtäessä kirjattiin pöytäkirjoihin vaatimus, että Vuokraneuvottelukunta kokoontuu ensi tilassa käsittelemään voimassa olevien vuokrien määräysperusteiden ja katselmusohjeiden tarkistuksia. Virkamiesliiton edustajan kautta

esitettiin voimakkaasti vaatimus em. ohjeiden tarkistuksista, koska ne ovat jo kymmenen vuotta vanhat ja tämänkin johdosta vaativat selvityksen perusteena olleiden arvojen muutosten takia mm. ns. paikkakuntakertoimen yms. osalta.

Tämän lisäksi on myöhemmin tullut tarvetta ottaa esille lämmityskustannusten alentamistoimenpiteet. Energian hinnan alennukset aikeuttavat, kuten tiedetään, lämmityskustannusten alentumista.

Tämän viimeksi mainitun osalta olisikin asia esitettävä kiireesti Virkamiesasuntojen Vuokraneuvottelukunnalle samalla kun siinä muistutetaan ohjeiden tarkistustyön aloittamisesta heti lomakauden päätyttyä syksyllä 1974.

Vilho Junttila

Pyyntö virastodemokratiasuunnitteluun

Toimiupseeriliitto on lähettänyt Puolustusministeriölle kirjelmän, jossa se pyytää ministeriötä aloittamaan neuvottelut virastodemokratian suunnitteluryhmän perustamiseksi puolustushallinnon alalle.

Valtioneuvoston päätöksen 31. 1. 74 mukaisesti virastodemokratian soveltaminen hallintoyksikössä aloitetaan asettamalla virastodemokratian suunnitteluryhmä. Hallintoyksikön johto ja hallintoyksikön piirissä toimivat edustavimmat henkilöstön ammatilliset järjestöt sopivat keskenään ryhmän asettamisesta.

Suunnitteluryhmässä tulee olla yhtä monta hallintoyksikön ja henkilöstöjärjestöjen asettamaa jäsentä ellei erityisistä syistä muuta johdu. Puheenjohtajana toimii hallintoyksikön johdon määräämä jäsen. Suunnitteluryhmän työ on virkatyötä. Suunnitteluryhmän tehtävänä on laatia suunnitelma niistä toimenpiteistä, joiden avulla ko-

yksikössä voidaan aloittaa virastodemokratian soveltaminen.

Toimiupseeriliitto on jo pidemmän aikaa tutkinut virastodemokratian soveltamista laitoksessamme toimiupseeriston kannalta. Tämä alustava työ on saatu päätökseen ja parhaillaan liiton hallituksen maaliskuussa '74 asettama työryhmä laatii esityksiä ja linjoja, joita virastodemokratian suunnitteluryhmässä sitten aikoinaan liiton kantana esitetään.

Työryhmä lähtee siitä, että virastodemokratia merkitsee henkilöstön vaikutuksen lisäämistä laitojen sisäisessä päätöksenteossa. — Kun järjestön tehtävänä on henkilöstön taloudellisen, ammatillisen ja sosiaalisen aseman kehittäminen, on selvää, että odotamme virastodemokratian sisältävän nimenomaan näitä asioita. Odotamme, että virastodemokratia sisältää ennenkaikkea henkilöstöpolitiikan ja henkilöstöasioiden hoitoa koskevan päätöksenteon ja asioiden käsittelytavan muuttamista.

Santahaminan Aliupseerikerho ry. kutsuu

XII JA SAMALLA LIITTOMME VIIMEISIIN LENTOPALLOMESTARUUSKILPAILUIHIN

jotka pidetään Santahaminassa 24.—25. elokuuta 1974

Kilpailuihin ovat oikeutetut osallistumaan piirien karsinnoissa voittaneet joukkueet. Joukkueeseen saa kuulua vain Toimiupseeriliiton jäsenet.

Ilmoittautumiset 1. 8. 74 mennessä osoitteella vääpeli H. Ojanen C 32 as 10, 00860 Helsinki 86. Ilmoittautumisen yhteydessä pyydetään myös ilmoittamaan majoitusta haluavien lukumäärä. Joukkuemaksu on 50,— mikä pyydetään suorittamaan ilmoittautumisen yhteydessä kerhomme siirtotalletustilille n:o 4407 37-9.

Tarkempia tietoja antaa kilpailujen johtaja sotmest R. Kyyrö puh. virka 90-6860386 tai kotiin 90-686313.

Kilpailuterveisin

Puheenjohtaja

Ylivääpeli V VAINIO

Sihteeri

Ylikersantti J LEHKONEN

KILPAILUKUTSU

Lahden Toimiupseeriyhdistys ry. kutsuu Toimiupseeriliitto ry:n jäsenyhdistyksiä ja niiden jäseniä osallistumaan

Toimiupseeriliiton XXIX

suunnistusmestaruuskilpailuihin Lahdessa 12.–13. 8. 1974

Sarjat: M, M 35 ja M 43 sekä 3-osuuksinen viesti.

Ratojen pituudet Aliupseeriliiton kilpailusääntöjen (03. 02. 1973) mukaiset.

Kilpaillaan sarjoittain henkilökohtaisesta mestaruudesta ja kerhokohtaisesta joukkuemestaruudesta, johon lasketaan M-sarjaan kuuluvien kolmen parhaat tulokset.

Viestisuunnistuskilpailu alkaa 12. 8. klo 10.00

Henkilökohtainen kilpailu alkaa 13. 8. klo 8.00

Sotilasmajoitus varattu 11. 8. illasta alkaen.

Kartta, 1:20 000, suunnistuksen erikoiskartta.

Kirjalliset osanottoilmoitukset pyydetään lähettämään osoitteella yliv Erkki Huhtinen PL 5, 15701 LAHTI 70, 31. 7. 1974 mennessä.

Osanottomaksu: 6 mk kilpailija, 10 mk joukkue ja 20 mk viestijoukkue lähetettävä samanlaisesti Lahden Sp tilille 22/4000100/3 maksukuittiin merkintä "Suunnistuskilpailutili".

Tarkempia tietoja järjestelyistä antaa yliväpeli Erkki Huhtinen puh. virka 918-25 001/274.

Lahden Toimiupseeriyhdistys ry.

Puheenjohtaja

Yliväpeli

P JÄRVINEN

Sihteeri

Ylikersantti

M VESTO